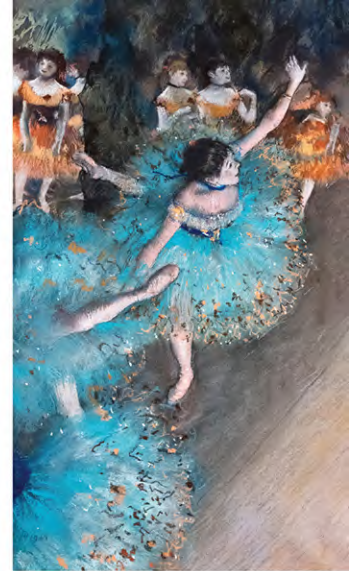

DK MATICHONBOOK

ร้อยพันเรื่องราวในโลกศิลปะ

TIMELINES OF

1701

1776

1830

1850

1877

1888

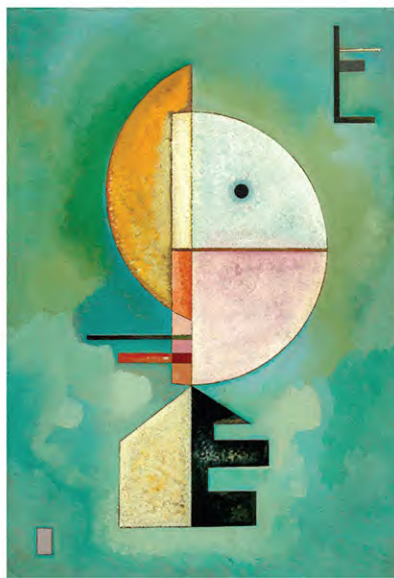
1889

1924

1925

2006

ART

DK Team เขียน
รติพร ชัยปิยะพร แปล

TIMELINES OF ART

ร้อยพันเรื่องราวในโลกศิลปะ

TIMELINES OF ART

ร้อยพันเรื่องราวในโลกศิลปะ

MATCHONBOOK

Penguin
Random
House

DK LONDON

Senior Art Editor
Gadi Farfour

Managing Art Editor
Karen Self

Producer, Pre-Production
Rebekah Parsons-King
Robert Dunn

Senior Producer
Gemma Sharpe
Nancy-Jane Maun

Jacket Designer
Akiko Kato

**Jacket Design
Development Manager**
Sophia MTT

Senior Editor
Sam Atkinson

Managing Editor
Esther Ripley

Publishers
Laura Buller, Sarah Larter

Art Director
Phil Ormerod

**Associate Publishing
Director**
Liz Wheeler

Publishing Director
Jonathan Metcalf

Jacket Editor
Manisha Majithia

DK DELHI

Senior Art Editor
Anjana Nair

Art Editors
Supriya Mahejan, Nidhi
Mehra, Neha Sharma

Assistant Art Editors
Niyati Gosain, Ankita
Mukherjee, Gazal Roongta,
Vidit Vashisht

Managing Art Editor
Arunesh Talapatra

DTP Designers
Syed Md Farhan,
Sachin Singh

Senior Editor
Sreshtha Bhattacharya

Editor
Suparna Sengupta

Managing Editor
Pakshalika Jayaprakash

Production Manager
Pankaj Sharma

First published in Great Britain in 2013 by
Dorling Kindersley Limited
DK, One Embassy Gardens, 8 Viaduct Gardens,
London, SW11 7BW

The authorised representative in the EEA is
Dorling Kindersley Verlag GmbH, Arnulfstr. 124,
80636 Munich, Germany

Copyright © 2013, 2023 Dorling Kindersley Limited
A Penguin Random House Company
10 9 8 7 6 5 4 3 2 1
001-334045-Apr/2023

All rights reserved.
No part of this publication may be reproduced,
stored in or introduced into a retrieval system,
or transmitted, in any form, or by any means
(electronic, mechanical, photocopying, recording,
or otherwise), without the prior written permission
of the copyright owner.

A CIP catalogue record for this book
is available from the British Library.
ISBN: 9780241601594

Colour reproduction by Altimage Ltd., London, UK
Printed and bound in UAE

This updated edition

Designed, edited and project managed
for DK by **Dynamo Limited**

cobaltid

The Stables, Wood Farm, Deopham Road,
Attleborough, Norfolk NR17 1AJ
www.cobaltid.co.uk

Art Editors
Paul Reid, Lloyd Tilbury,
Darren Bland,
Rebecca Johns,
Shane Whiting

Editors
Marek Walisiewicz,
Richard Gilbert,
Neil Lockley

Picture Researcher
Louise Thomas

www.dk.com

Chief consultant Ian Chilvers

Ian studied history of art at the Courtauld Institute,
London. He has written numerous books on art, including
The Oxford Dictionary of Art and Artists and *The Baroque
and Neoclassical Age*, and he was chief consultant on
DK's acclaimed *Art: The Definitive Visual Guide*. Ian is the
author of the Baroque and Rococo sections of this book.

Contributors

ANCIENT AND MEDIEVAL Iain Zaczek

Iain studied at Oxford University and the Courtauld
Institute. A specialist in Celtic and Pre-Raphaelite art, he
has authored more than 30 books. As well as writing
chapter one of this book, Iain also wrote the
Neoclassicism section.

RENAISSANCE AND MANNERISM Jude Welton

With a first-class degree in art history and English, Jude
has authored and contributed to many popular works on
art history. Her books for DK include *Impressionism*,
Monet, and *Looking at Paintings*.

THE 19TH CENTURY Caroline Bugler

With a degree in history of art from Cambridge University
and an MA from the Courtauld Institute, Caroline has
written several books and articles. She has also worked
as an editor at The National Gallery, London, and at the
Art Fund.

THE MODERN AGE Lorrie Mack

Lorrie was a highly experienced author and editor in the
fields of design and the arts. She contributed to DK's *My
Art Book* and *The Children's Book of Art* and wrote *The
Book of Dance*, and managed a large art-
history partwork for several years.

สำนักพิมพ์แมทช์บุ๊ก | www.matchonbook.com

TIMELINES OF ART ร้อยพันเรื่องราวในโลกศิลปะ • รัตพร ชัยปิยะพร แปล

Copyright © Dorling Kindersley Limited, 2013, 2023
A Penguin Random House Company

Thai Language Translation © 2026
by Matchon Publishing House

พิมพ์ครั้งแรก : มีนาคม 2569

ราคา 850 บาท

www.dk.com

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
ตีพิมพ์. TIMELINES OF ART
ร้อยพันเรื่องราวในโลกศิลปะ.
กรุงเทพฯ : มติชน, 2569. 400 หน้า.
1. ประวัติศาสตร์. 2. ศิลปะกับประวัติศาสตร์.
I. รัตพร ชัยปิยะพร, ผู้แปล. II. ชื่อเรื่อง.
900
ISBN 978-974-02-2004-6

จัดทำโดย : บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) 12 ถนนเทศบาลนุกมา
ประชาภิวัตน์ 1 เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 1235

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มติชน 12 ถนนเทศบาลนุกมา ประชาภิวัตน์ 1
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 2000, 2108

จัดทำภายใต้ : บริษัทงานดี จำกัด (ในเครือมติชน)
12 ถนนเทศบาลนุกมา ประชาภิวัตน์ 1 เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 3350-3360

Matchon Publishing House
a division of Matchon Public Co., Ltd. 12 Tetsabannarueam Rd.,
Prachinavate 1, Chatuchak, Bangkok 10900 Thailand

ที่ปรึกษาสำนักพิมพ์
อารักษ์ คคะนาก
สุพจน์ แจงเรือง

ผู้อำนวยการสำนักพิมพ์
มณฑล ประภากรเกียรติ

รองผู้จัดการสำนักพิมพ์
ประภาพร ประเสริฐโสภาก
ทกัยชนก ชิวโวกษ์

บรรณาธิการอาวุโส
สุกชัย สุชาติสุธาธรรม

บรรณาธิการบริหาร
ปวิวัฒน์ สีแดงสุก

หัวหน้ากองบรรณาธิการ
พิรณัฐ เปี่ยมศักดิ์สืบติ

บรรณาธิการเล่ม
ญวลาพรรณ พิชัยสุภักษ์

**เจ้าหน้าที่ธุรกิจต่างประเทศ
และลิขสิทธิ์**
ฉัฐกนิษฐา ทลักโกล

พิสูจน์อักษร
เด็บบจิต ด้วงริยะกุล
กุลลณีฐ บุตรโส

ศิลปกรรม-ออกแบบปก
ชบาเบม เบญญาพิสุภักษ์

ประชาสัมพันธ์และการตลาด
ปรารถนาศักดิ์ทรัพย์ พงศ์เจตน์พงศ์
ณัชชา เขียววาก
ไอบิสลา ศรีสิงห์
อรรฉิลา ว่องรัตนะไพศาล

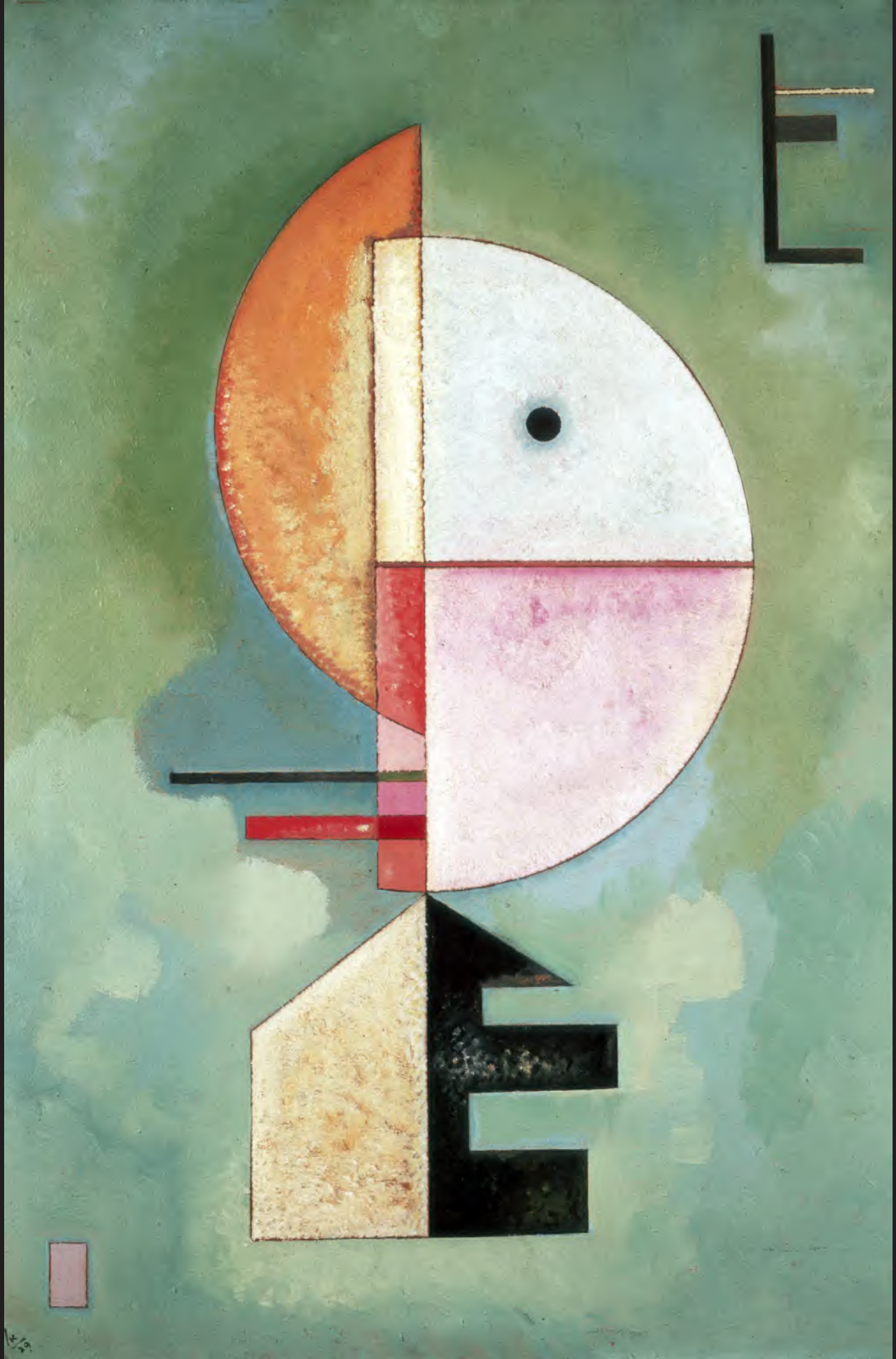
facebook matchonbook @matchonbook @MatchonBooks
tiktok @matchonbook @matchonbooks matchonbook

ในกรณีที่หนังสือมีข้อผิดพลาดจากการพิมพ์ เช่น หน้าขาดหาย หน้าซ้ำ
หน้าสลับ เข้าเล่มกลับหัว กรุณาติดต่อทันที
email: matchonbook.sales@gmail.com
หรือ Inbox facebook matchonbook เพื่อขอเปลี่ยนแปลงใหม่

ส่งอีเมลถึงเราจำนวนมากในราคาพิเศษ ติดต่อที่
บริษัทงานดี จำกัด โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 3353

ฝ่าย MATCHON PREMIUM PRINT :
บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน)
รับผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ทุกประเภท
โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 2419, 2424
email: print.matchon@gmail.com
facebook Matchon Premium Print

สารบัญ

8 อารัมภบท

ยุคโบราณ
และยุคกลาง

- 12 ศิลปะก่อนประวัติศาสตร์
- 22 ศิลปะอียิปต์
- 32 ศิลปะกรีกและโรมัน
- 42 ศิลปะคริสเตียน
และไบแซนไทน์ยุคแรก
- 54 ศิลปะยุคมืด
- 64 ศิลปะโรมานเนสก์และศิลปะกอทิก

ยุคเรอแนซ็องส์
และจอร์เจียน

- 78 กำเนิดศิลปะเรอแนซ็องส์
- 88 ศิลปะเรอแนซ็องส์แบ่งบาน
- 100 ศิลปะเรอแนซ็องส์ยุคทอง
- 110 ศิลปะเรอแนซ็องส์ที่เมืองเวนิส
- 120 ศิลปะเรอแนซ็องส์ตอนเหนือ
- 132 ศิลปะจอร์เจียนอิตาลี
- 142 ศิลปะจอร์เจียนนอกอิตาลี

ศิลปะบารอกถึง ศิลปะนีโอคลาสสิก

- 156 ศิลปะบารอกอิตาลี
- 166 ศิลปะบารอกเฟลมิชและสเปน
- 178 ศิลปะบารอกดัตช์
- 190 ศิลปะบารอกฝรั่งเศส
- 200 ศิลปะโรโกโกฝรั่งเศส
- 210 ศิลปะโรโกโกนอกฝรั่งเศส
- 220 ศิลปะนีโอคลาสสิก

ศตวรรษที่ 19

- 234 ศิลปะจินตนิยม
- 246 ศิลปะภูมิทัศน์แบบจินตนิยม
- 256 ศิลปะกลุ่มนิยมแบบก่อนราฟาเอล
- 266 ศิลปะสำนึกนิยม
- 276 ศิลปะอิมเพรสชันนิสม์
- 288 ศิลปะโพสต์-อิมเพรสชันนิสม์
- 298 ศิลปะสัญลักษณ์นิยม

ยุคสมัยใหม่

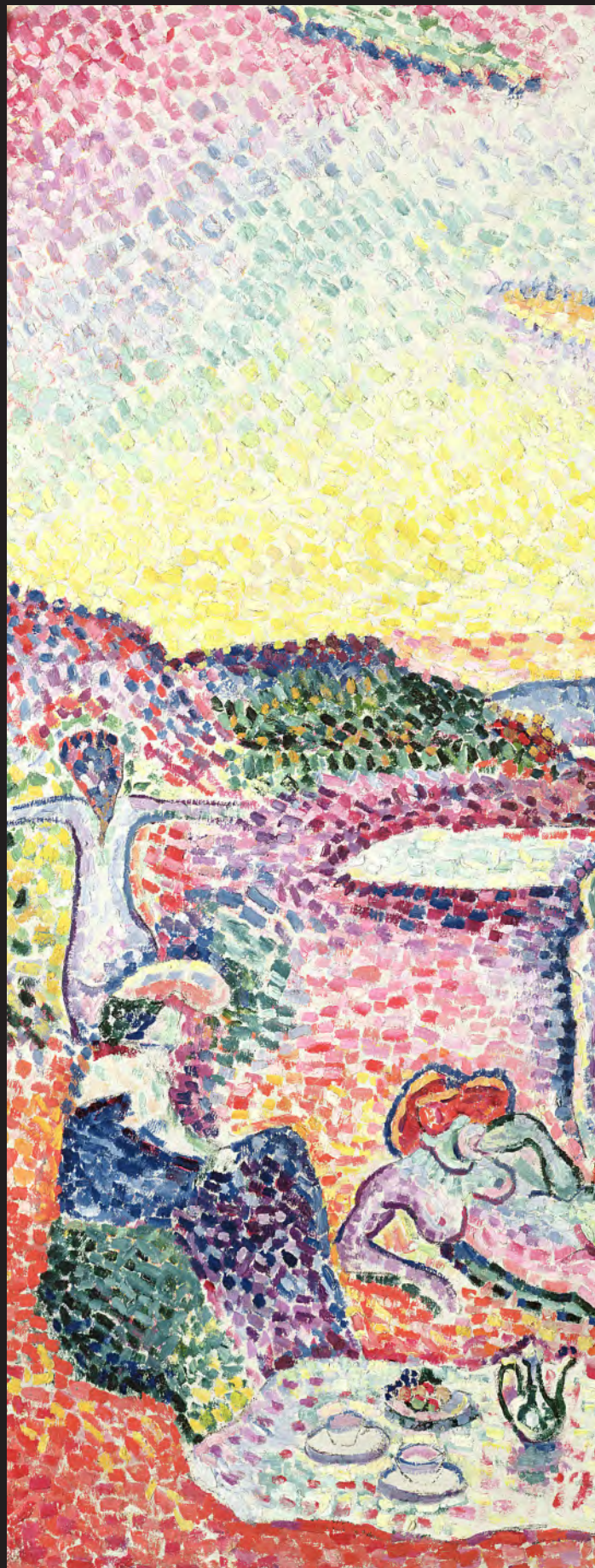
- 312 ศิลปะเอกซ์เพรสชันนิสม์
- 322 ศิลปะคิวบิสม์
- 332 กำเนิดศิลปะนามธรรม
- 340 ขบวนการศิลปะดาตาและศิลปะคิตเทนีอจริง
- 350 ศิลปะเอกซ์เพรสชันนิสม์นามธรรม
- 358 ศิลปะป๊อปอาร์ตและศิลปะลวงตา
- 366 ศิลปะนามธรรมปัจจุบัน
- 374 ขนบรูปลักษณ์
- 384 อภิธานศัพท์
- 386 ดัชนิศิลป์
- 392 ดัชนิทั่วไป
- 399 กิตติกรรมประกาศ

อาร์มภบท

ศิลปะมีวิวัฒนาการอยู่เสมอ ตั้งแต่ช่วงเวลาที่ศิลปินยุคก่อนประวัติศาสตร์เริ่มตกแต่งถ้ำเป็นครั้งแรก จิตรกรมักมองหาวิธีการใหม่ในการพรรณนาโลกที่อยู่รอบตัวพวกเขา บางครั้งศิลปินอัจฉริยะผู้สันโดษอย่างจอตโต, เลโอนาร์โด และปิกัสโซ ก็เป็นผู้บุกเบิกดินแดนแห่งศิลปะที่แปลกใหม่ บางครั้งกลุ่มจิตรกรที่มีแนวคิดเดียวกันก็พากันสำรวจกระบวนการหรือแนวคิดใหม่ๆ ก่อให้เกิดขบวนการทางศิลปะขึ้นมา

หนังสือเล่มนี้จะย้อนรอยพัฒนาการทั้งหมดของขบวนการที่สำคัญที่สุด ตั้งแต่แหล่งที่มาของแรงบันดาลใจแรกเริ่มจนถึงผลงานชิ้นเอกที่เป็นเพชรยอดมงกุฏ การเริ่มที่จุดเปลี่ยนสำคัญอย่างภาพวาดที่นำร่องแนวทางของขบวนการ หรือนำเสนอคุณสมบัติพิเศษของขบวนการนั้นๆ พร้อมกับการสำรวจความหลากหลายของอิทธิพลมากมาย ตั้งแต่นักเคมีผู้ผสมเม็ดสีใหม่ ไปจนถึงนักโบราณคดีผู้ขุดค้นขุมทรัพย์ที่ถูกกลืน หรือผู้อุปถัมภ์ผู้ท้าทายชนบดดั้งเดิม เมื่อพิจารณาบริบทแบบกว้างขวาง ศิลปะล้วนได้รับอิทธิพลจากเหตุการณ์ทางสังคมและการเมือง เช่น การปฏิวัติฝรั่งเศสก็เป็นแรงบันดาลใจให้ทั้งจิตรกรยุคนีโอคลาสสิกและยุคโรแมนติก การคิดค้นเทคโนโลยีการพิมพ์ช่วยกระตุ้นกระแสแนวคิดมากมายในยุคเรอแนซ็องส์ และการเพิ่มขึ้นของเส้นทางรถไฟทำให้ผู้คนท่องเที่ยวไปยังสถานที่ใหม่ๆ และพลิกวิถีการทำงานของศิลปินยุคอิมเพรสชันนิสม์

ทั้งนี้ จังหวะของการเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคนั้นล้วนแตกต่างกันออกไป บางแง่มุมของศิลปะอียิปต์ไม่เคยเปลี่ยนแปลงเลยเป็นเวลาหลายศตวรรษ ในขณะที่ช่วงปีท้ายๆ ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 กลับเต็มไปด้วยกิจกรรมทางศิลปะ ซึ่งหนังสือคู่มือพร้อมภาพประกอบอันสวยงามเล่มนี้ได้รวบรวมแต่ละขบวนการเอาไว้ และพาผู้อ่านเดินทางผ่านประวัติศาสตร์ศิลปะอันน่าตื่นเต้นตั้งแต่ยุคแรกเริ่มจนถึงยุคปัจจุบัน

ยุคโบราณ และยุคกลาง

- 12 ศิลปะก่อนประวัติศาสตร์
- 22 ศิลปะอียิปต์
- 32 ศิลปะกรีกและโรมัน
- 42 ศิลปะคริสเตียนและไบแซนไทน์ยุคแรก
- 54 ศิลปะยุคมืด
- 64 ศิลปะโรมาเนสก์และศิลปะกอทิก

จิตรกรรมเป็นศิลปะรูปแบบหนึ่งที่เก่าแก่ที่สุด ย้อนกลับไปได้ถึงยุคน้ำแข็ง แม้ว่าจุดประสงค์ของจิตรกรรมเปลี่ยนแปลงมาตลอดหลายศตวรรษ แต่แนวคิดเกี่ยวกับอัจฉริยะผู้สร้างสรรค์หรือการแสดงออกถึงตัวตนนั้นอาจพิลึกมากสำหรับศิลปินในยุคแรก ทั้งนี้จิตรกรรมส่วนใหญ่มีไว้เพื่อประกอบพิธีกรรม เช่น พิธีสรรเสริญเกียรติผู้เสียชีวิต หรือสรรเสริญพระเจ้า และผลงานที่ออกมายังแตกต่างกันมาก ภาพเขียนผนังถ้ำและภาพนิ่งแบบโรมันบางชิ้นอาจดูสมจริงมาก แต่ศิลปะของอารยธรรมอื่นๆ เช่น อารยธรรมอียิปต์ อารยธรรมไบแซนไทน์ และอารยธรรมเคลต์ กลับมองว่าสัญลักษณ์และการสร้างกระบวนแบบ (stylization) คือวิธีการนำเสนอโลกที่ทรงพลังยิ่งกว่า บางครั้งความเหลื่อมล้ำอาจอยู่ที่สถานะของศิลปินเอง เพราะจิตรกรรมไม่เคยมอบเส้นทางสู่ชื่อเสียงหรือความมั่งคั่ง ศิลปินส่วนใหญ่ในโลกยุคโบราณจัดเป็นช่างฝีมือ และตัวตนของศิลปินชาวคริสต์ผู้ยิ่งใหญ่ทั้งหลายกลับไม่เป็นที่รู้จัก ในขณะที่ศิลปินกรีกโบราณมักได้รับการบันทึกไว้เป็นอย่างดี แต่ผลงานที่โดดเด่นของพวกเขากลับไม่เหลือรอด

ศิลปะก่อนประวัติศาสตร์

ราว 30,000-1300 ปีก่อนสากลศักราช จิตรกรรมฝาผนัง

► ภาพ The Great Hall of the Bulls

ราว 15,000-13,000 ปีก่อนสากลศักราช ถ้ำลาสโกซ์, ใกล้เมืองตูลูส, ฝรั่งเศส ถ้ำลาสโกซ์มีชื่อเสียงและตกแต่งอย่างวิจิตรที่สุดในบรรดาถ้ำที่มีภาพวาด การค้นพบถ้ำนี้ระบุภาพสัตว์ได้กว่า 900 ตัว ตัวอย่างที่น่าประทับใจที่สุดอยู่ในถ้ำที่มีกระเบื้องใหญ่ 6 ตัว ตัวที่ใหญ่ที่สุดมีลำตัวยาวกว่า 5.2 เมตร (17 ฟุต)

เมื่อมีการปรากฏภาพเขียนผนังถ้ำลาสโกซ์ต่อสาธารณะในปี 1948 กระแสตอบรับของบรรดาผู้คนส่วนใหญ่ คือความอัศจรรย์ใจที่ว่ามนุษย์ดึกดำบรรพ์ผู้มีทรัพยากรเพียงน้อยนิดสามารถสร้างสรรค์ภาพที่ซับซ้อนแบบนั้นได้อย่างไร ศิลปะผนังถ้ำที่เก่าแก่ที่สุดและเป็นที่รู้จักในปัจจุบันนั้นเชื่อกันว่าวาด

ขึ้นเมื่อราว 65,000 ปีก่อนสากลศักราช ด้วยฝีมือมนุษย์นีแอนเดอร์ธาลแทนที่จะเป็นมนุษย์ยุคปัจจุบัน (โฮโมเซเปียนส์) ภาพที่ว่่านี้ประกอบด้วยเส้น จุด และลายฉลุด้วยมือ และมักจัดเป็นหลักฐานทางโบราณคดี แต่ตั้งแต่ช่วง 30,000 ปีก่อนสากลศักราช มีภาพเขียนผนังถ้ำมากมายที่ปัจจุบันได้รับความชื่นชมในฐานะผลงานศิลปะชั้นยอด ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เช่น การหาอายุจากคาร์บอนกัมมันตรังสี การตรวจวัดมวลด้วยเครื่องเร่งอนุภาค การหาอายุโดยยูเรเนียมต่อกอเรียม และการวิเคราะห์ดีเอ็นเอ ช่วยสร้างความเข้าใจทั้งภาพวาดและแหล่งโบราณคดีได้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยปัจจุบันนี้มีภาพศิลปะผนังถ้ำที่ยังเหลือรอดและได้บันทึกไว้ราว 400 ภาพในทวีปยุโรปเท่านั้น และมีการค้นพบสถานที่ในลักษณะเดียวกันอีกมากมายในส่วนอื่นๆ ของโลก

๐๑ บรีน

ศิลปะปนจากยุคน้ำแข็ง

ภาพเขียนผนังถ้ำในทวีปยุโรปสร้างขึ้นโดยชุมชนคนเก็บของป่าล่าสัตว์ในยุคน้ำแข็งตอนปลาย เมื่อมีการศึกษาภาพวาดเหล่านี้เป็นครั้งแรก ผู้คนสันนิษฐานว่าภาพเขียนผนังเป็นแค่ภาพชีวิตประจำวันของผู้คนเหล่านี้ แต่ต่อมาพบว่าถ้ำเหล่านี้ไม่มีคนอาศัยอยู่ และภาพต่างๆ วาดขึ้นในจุดที่มองไม่เห็น ทำให้เกิดข้อเสนองานว่า ถ้ำบางแห่งอาจเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ และภาพเขียนผนังถ้ำมีจุดประสงค์ด้านพิธีกรรมบางอย่าง

ทฤษฎีที่แพร่หลายมานานกล่าวว่าภาพวาดภาพเช่นนี้เชื่อมโยงกับเวทมนตร์ในการล่าสัตว์ ภาพสัตว์ขนาดใหญ่และร่างกายแข็งแรงที่ถือเป็นแหล่งอาหารในอุดมคติ แสดงให้เห็นว่าเหล่ามนุษย์ถ้ำอยากมั่นใจว่าจะมีสัตว์เหล่านี้เป็นแหล่งอาหารในอนาคตที่มากพอ แต่เมื่อมีการค้นพบภาพวาดมากขึ้น ช่องโหว่ในทฤษฎีนี้ก็ปรากฏ การศึกษาร่องรอยของอาหารแสดงให้เห็นว่าในหลายๆ ครั้ง ศิลปินผนังถ้ำไม่ได้วาดภาพสัตว์ที่ได้กิน เช่น ภายในถ้ำลาสโกซ์ ร้อยละ 90 ของซากอาหารประกอบด้วย

กระดูกกวางเรนเดียร์ แต่กลับมีภาพของสัตว์ชนิดนี้ปรากฏอยู่เพียงภาพเดียวเท่านั้น

ในช่วงไม่กี่ปีมานี้ ทฤษฎีใหม่ๆ เริ่มแพร่หลาย นักวิชาการบางคนเชื่อว่าเราไม่ควรพิจารณาสัตว์แต่ละตัวแยกกัน และเชื่อว่าการมองที่ “แผงภาพ” ทั้งหมด รวมถึงสัญลักษณ์ต่างๆ (มือ ลูกศร ตาราง) เป็นประโยชน์มากกว่า ซึ่งเป็นแนวทางในสมมติฐานที่เกิดจากภาพ *Chinese Horse* (ดูหน้า 20-21)

ความเชื่อมโยงกับลัทธิหมอผีก็ได้รับความสนใจอย่างมาก นักมานุษยวิทยาชาวยุโรปในศตวรรษที่ 19 และ 20 ค้นพบข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับภาพเขียนบนหินในทวีปแอฟริกาได้จากการศึกษาพิธีกรรมในลัทธิหมอผีของชนพื้นเมืองบูชแมน นับแต่นั้นมานักวิชาการก็ได้สำรวจสิ่งที่คล้ายคลึงกับภาพเขียนผนังถ้ำในยุโรป

ผลงานที่โดดเด่นในงานศิลปะบนหิน

- ▶ **ราว 38,000 ปีก่อนสหัสวรรษ** ช่วงสุดท้ายของยุคหินเก่าเริ่มต้นในยุคหินเก่าตอนปลาย และแบ่งย่อยตามช่วงการผลิตเครื่องมือเรียกว่า “วัฒนธรรม”
- ▶ **ราว 34,000 ปีก่อนสหัสวรรษ** วัฒนธรรมออริเนเซียนที่ตั้งชื่อตามสถานที่ในเขตออริญกเกิดขึ้นในฝรั่งเศส
- ▶ **ราว 28,000-20,000 ปีก่อนสหัสวรรษ** ช่วงเวลาของวัฒนธรรมกราวเตียน ตั้งชื่อตามสถานที่ในแหล่งโบราณคดีลากราวีต์ต์ เขตดอร์โดญ ฝรั่งเศส โดยรูปปั้นวินัสมีอายุอยู่ในยุคนี้
- ▶ **ราว 16,000-10,000 ปีก่อนสหัสวรรษ** ช่วงสุดท้ายของยุคหินเก่าตอนปลายเป็นวัฒนธรรมแมกดาเลเนียน ที่ตั้งชื่อตามสถานที่ ลามาเดอเลนในฝรั่งเศส และภาพเขียนผนังถ้ำที่ดีที่สุดถูกสร้างขึ้นในยุคนี้
- ▶ **ราว 13,000-8,500 ปีก่อนสหัสวรรษ** ยุคหินน้ำแข็งตอนปลาย เมื่อแผ่นน้ำแข็งเริ่มละลาย
- ▶ **ราว 8,000-3,000 ปีก่อนสหัสวรรษ** ยุคหินใหม่เป็นยุคสมัยที่สบายขึ้น เนื่องจากทะเลทรายสะฮาราในแอฟริกาเหนือสามารถอยู่อาศัยได้

เหตุการณ์สำคัญ

“ **งู [ภาพวาด] ที่มีสีแดงตัวใหญ่ก็ปรากฏขึ้น ต่อหน้าเรา ด้วยความตะลึงงัน พวกเขาขึ้นชมมันอยู่สักพักหนึ่ง** ”

ปี 1995 | เอเลียตต์ บรูเนล เดซ็อง

นักสำรวจถ้ำชาวฝรั่งเศส ว่าด้วยการค้นพบถ้ำโซเวต์

การดำรงอยู่ที่ไม่แน่นอน

ผลงานชิ้นเอกของศิลปะยุคก่อนประวัติศาสตร์บางส่วนสร้างขึ้นภายใต้สภาวะการณืที่ส่ำห้ที่สุด เหล่าคนเก็บของป่าล่าสัตว์ต้องเอาชีวิตรอดในยุคน้ำแข็งตอนปลาย สภาพแวดล้อมเป็นภูมิประเทศที่ปกคลุมด้วยน้ำแข็งหรือทุ่งทุนดรากร่ำ และเมื่อสภาพอากาศย่ำแย่ลงถึงขั้นเลวร้าย พวกเขาจะหนีเข้าไปอยู่ในถ้ำ

จุดเริ่มต้น

การค้นพบอันน่าตกตะลึง

ในเดือนธันวาคม ปี 1994 นักสำรวจถ้ำ 3 คนกำลังสำรวจถ้ำในหุบเขาอาร์เด็ช ฝรั่งเศส พวกเขาได้พบหลายห้องที่มีภาพวาด ภายหลังทำการทดสอบคาร์บอนกัมมันตรังสี นักโบราณคดีต่างตกตะลึงเมื่อพบว่า ภาพวาดเหล่านั้นเก่าแก่กว่าภาพอื่นๆ ที่ค้นพบมาก่อนแล้วในเวลานั้น โดยส่วนที่เก่าแก่ที่สุดถูกสร้างขึ้นเมื่อราว 30,000 ปีก่อนสหัสวรรษ และช่วงที่ 2 ของการอยู่อาศัยเริ่มขึ้นราว 25,000 ปีก่อนสหัสวรรษ

ถ้ำแห่งนี้ได้รับการตั้งชื่อตามฌ็อง-มารี โชเวต์ หนึ่งในนักสำรวจถ้ำ

ส่วนโถงถ้ำอื่นๆ ตั้งชื่อตาม เอเลียตต์ บรูเนล และคริสเตียน ฮิลแลร์ เพื่อนร่วมทีมของเขา การค้นพบถ้ำโชเวต์ทำให้ผู้เชี่ยวชาญทบทวนมุมมองเกี่ยวกับยุคออริเนเซียน รวมถึงอุปนิสัยและจุดประสงค์ของการวาดภาพบนผนังถ้ำ สัตว์ต่างๆ ในภาพนั้นแตกต่างจากสัตว์ที่อยู่ในถ้ำยุคต่อๆ มา นอกจากสัตว์กินพืชที่พบได้ทั่วไป ยังมีภาพของสิ่งมีชีวิตอันตรายที่แทบไม่เคยถูกล่า ทั้งหมี สิงโต และแรดขนยาว เป็นการลบล้างทฤษฎีที่ว่า ภาพเขียนผนังถ้ำถูกออกแบบมาเพื่อพิธีล่าสัตว์เท่านั้น

“ฉันซีงภาพให้พ่อดู แต่เขาก็เอาแต่หัวเราะต่อหน้าเขา ก็เริ่มสนใจ... เขาตื่นเต้นมากจนแทบพูดไม่ออก”

ราวปี 1923 |

มาเรีย เด เซาตูโอลา

ลูกสาวของมาร์เซลโล

เด เซาตูโอลา เจ้าของถ้ำคิน

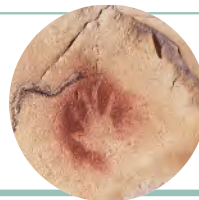
ว่าด้วยการค้นพบภาพเขียน

ผนังถ้ำที่ถ้ำอัลตาอิมรา

◎ อิทธิพลด้านศิลปะ

นักประวัติศาสตร์กึ่งขาเกี่ยวกับแนวคิดที่ว่า ภาพเขียนผนังถ้ำเป็นการถ่ายทอดภาพชีวิตประจำวันของคนเก็บของป่าล่าสัตว์อย่างตรงไปตรงมา เมื่อมีภาพให้ศึกษามากขึ้น นักประวัติศาสตร์ได้วิเคราะห์ทุกสัญลักษณ์และท่าทางที่แปลกประหลาด เพื่อหาคำใบ้เกี่ยวกับจุดประสงค์ของภาพเหล่านี้ และพบว่าศิลปินผนังถ้ำอาจได้รับอิทธิพลจากพิธีกรรมและความเชื่อที่พัฒนาขึ้นมาของพวกเขา

ภาพวาดสัญลักษณ์ พบได้ในถ้ำหลายแห่งโดยเฉพาะภาพมือในลักษณะของภาพประทับมือ ลายฝ่ามือ หรือเค้าโครงลายฉลุ มักอยู่ร่วมกับภาพของสัตว์ อย่างในกรณีนี้ที่ลายเส้นถ่านทางซ้ายเป็นส่วนหนึ่งของแมมมอธ

แผงภาพ the Hand Stencils

ราว 30,000 ปีก่อนสหัสวรรษ อยู่ลึกเข้าไปในถ้ำโชเวต์ ใกล้ทางเข้า โถงถ้ำคิน ไกลวัลลง-ปงต์-ดาร์ก, ฝรั่งเศส

สื่อดินแดงพบได้มากที่สุดในภาพเขียนผนังถ้ำ สีชนิดนี้มีความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่ลึกซึ้ง และใช้แต้มลงบนจุดประติมากรรมเพื่อการบูชา ตลอดจนร่างของศพ และสิ่งของที่ฝังร่วมกับศพ

หญิงเผ่าอิมบากำลังบดสีแดง

ผสมกับขี้เถ้า และยาขับปัสสาวะเพื่อผสมขี้เถ้าสำหรับปกป้องผิวทึง

การบูชาหมอมืออาจมีความเชื่อมโยงกับภาพเขียนผนังถ้ำจำนวนมาก ฉากแปลกประหลาดที่ต่างจากศิลปะในยุคหินเก่า เป็นภาพของมนุษย์นกที่อาจเสียชีวิตหรืออยู่ในภวังค์ นอนเคียงข้างไม้เท้ากึ่ง ซึ่งอาจเป็นหอกหรืออุปกรณ์ประกอบพิธีกรรมก็เป็นได้

ภาพ Bird-headed Man with a disembowelled bison

ราว 15,000-13,000 ปีก่อนสหัสวรรษ อยู่ในส่วนที่แคบเข้าถึงไม่ได้ ซึ่งเรียกโถงถ้ำนีวา ชาฟต์ ที่ถ้ำลาสโกซ์ ไกลบงต์ญัก, ฝรั่งเศส

ท่าทางที่แปลกประหลาดในภาพวาดสัตว์ทำทนายไพรบของนักโบราณคดีไม่น้อย ทฤษฎีที่เป็นที่ยอมรับมากที่สุดก็คือ ควายไบบันตันตัวนี้กำลังลิ่งไปมาบนปัสสาวะของมัน เพื่อสร้างเครื่องหมายอาณาเขต แต่ยังมีการตีความอีกว่า ควายไบบันตันตัวนี้กำลังจะตาย หลับอยู่ หรือไม่ก็กำลังคลอดลูก

ภาพ A curled-up bison

ราว 16,000-14,000 ปีก่อนสหัสวรรษ วาดตามแนวโค้งบนของเพดานถ้ำอัลตาอิมรา ไกลฮันเตียนาเดลมาร, สเปน

จุดเปลี่ยน

ภาพ Bison

ราว 16,000-14,000 ปีก่อนคริสตกาล *ถ้ำอัลตาเมรา, ใกล้ซานเตียนาเดลมาร์, สเปน*

ภาพวาดอันน่าทึ่งที่ถ้ำอัลตาเมราได้รับการค้นพบในปี 1879 และข้อมูลเกี่ยวกับภาพเหล่านี้ได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกในปี 1880 ทว่าต้องใช้เวลากว่า 20 ปี เพื่อให้ภาพเหล่านี้เป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นตัวอย่างที่แท้จริงของศิลปะยุคหินเก่า ในตอนแรกผู้เชี่ยวชาญมองว่าภาพที่ถ้ำอัลตาเมราเป็นของปลอม และสร้างขึ้นในสมัยปัจจุบันอย่างพิถีพิถัน ด้วยเหตุที่ว่าสีสันทันแจ่มชัด และใช้เทคนิคซับซ้อนเกินไปสำหรับยุคหินเก่า ความประหลาดใจของพวกเขาเป็นที่เข้าใจได้เพราะควายไบซันที่โดดเด่นนี้สีเส้นขอบสีดำและลงสีด้านใน มีการแรเงาโดยการขูดสีบางส่วนออกเป็นหย่อมเล็กๆ และเพิ่มลายเส้นแฉกที่จุดสำคัญๆ อย่างดวงตา เขาและกีบเท้า เพื่อรายละเอียดที่คมชัดยิ่งขึ้น

อ็องรี เบอริ

ผู้บุกเบิกการศึกษายุคหินเก่า อ็องรี เบอริ (ปี 1877-1961) เคยเป็นบาทหลวง แต่ไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ เพราะเขาอุทิศตนให้กับการบันทึกและวิเคราะห์การค้นพบล่าสุดเกี่ยวกับศิลปะผนังถ้ำ เขาไปที่ต่างๆ ทั้งทวีปยุโรป ทวีปแอฟริกา และจีน และความรู้ระดับสารานุกรมของเขาเกี่ยวกับเรื่องนี้ทำให้เขาคำนวณลำดับเวลาได้แม่นยำยิ่งขึ้นสำหรับยุคหินเก่า

อ็องรี เบอริ นักโบราณคดีชาวฝรั่งเศส และผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะผนังถ้ำยุคก่อนประวัติศาสตร์

สรุป

ผ่านมากกว่าหนึ่งศตวรรษแล้วที่นักประวัติศาสตร์ยอมรับแนวคิดที่ว่า ภาพเขียนผนังถ้ำมีอายุย้อนกลับไปได้ถึงยุคก่อนประวัติศาสตร์ ภาพจำนวนมากวาดขึ้นในถ้ำลึกที่แทบเข้าถึงไม่ได้ ซึ่งช่วยให้ภาพเหล่านี้อยู่รอด การค้นพบตัวอย่างแรกๆ เกิดขึ้นในทวีปยุโรป (ฝรั่งเศสและสเปนมีจำนวนมากที่สุด) แต่ต่อมาก็มีการค้นพบภาพเขียนผนังถ้ำในทุกทวีปยกเว้นทวีปแอนตาร์กติกา และพบว่าในทวีปแอฟริกากับทวีปออสเตรเลียมีการสร้างผลงานแบบนี้ยาวนานกว่าบริเวณอื่นของโลก

ภาพ Megaceros Deer Running >

ราว 30,000 ปีก่อนสหัสวรรษที่เก่าโซเวต์, ทุบเขอาร์เด็ช, ฝรั่งเศส กวางไอริชคือกวางขนาดยักษ์ที่ปัจจุบันสูญพันธุ์ไปแล้ว หลังยุคน้ำแข็งตอนปลาย พวกมันไม่ได้กลับมาสู่ยุโรปตอนใต้ และมีการค้นพบภาพวาดของพวกมันในถ้ำโบราณเท่านั้น เช่น ถ้ำโซเวต์และถ้ำคูญัก

“ตอนนี้เราต้องแบกความรับผิดชอบอันหนักอึ้งสถานที่ที่ยังคงสภาพดีนี้... ต้องได้รับการปกป้องไม่ว่าจะด้วยวิธีใดก็ตาม”

ปี 1995 | เอเลียตต์ บรูเนล เดช็อง นักสำรวจถ้ำชาวฝรั่งเศส ว่าด้วยการค้นพบถ้ำโซเวต์

ภาพเหมือนชิ้นแรก?

ศิระษะผู้หญิงขนาดจิ๋วที่แกะสลักจากงาแมมมอธ (อายุราว 24,000 ปีก่อนสหัสวรรษที่เก่า) ถือเป็นการวาดภาพเหมือนบุคคลที่เก่าแก่ที่สุดและเป็นที่ยอมรับมากที่สุดที่ค้นพบเมื่อปี 1936 ที่เมืองโดลินเนอส์ในสาธารณรัฐเช็ก

30,000 ปีก่อนสหัสวรรษ

มี้อาหารแมมมอธ

“เตาอบ” ที่เก่าแก่ที่สุด เป็นหลุมสำหรับย่างและต้มเนื้อแมมมอธ และเนื้อสัตว์ชนิดอื่นๆ อายุประมาณ 29,000 ปีก่อนสหัสวรรษ

ถ้ำจำลอง

ภาพเขียนผนังถ้ำส่วนใหญ่อยู่รอดมาได้เพราะได้รับการเก็บรักษาไว้ในภูมิอากาศขนาดย่อยที่คงที่ แต่สิ่งนี้เปลี่ยนไปเมื่อนักท่องเที่ยวไปเยี่ยมชม ในช่วงปลายทศวรรษ 1950 เจ้าหน้าที่ที่ถ้ำลาสโกซ์สังเกตเห็นสาหร่ายและผลึกแคลไซต์ก่อตัวบนผนังถ้ำ และภาพวาดเริ่มมีสีซีดจางลง ถ้ำแห่งนี้จึงถูกปิดในปี 1963 และสร้างถ้ำลาสโกซ์ 2 ขึ้นในถ้ำจำลองด้วยคอนกรีตใกล้ำสำหรับผู้มาเยือน

ภาพเขียนผนังถ้ำจำลองในถ้ำลาสโกซ์ 2

บริษัท

27,000

จุลประติมากรรมวินัส

รูปปั้นวินัสขนาดเล็กจำนวนมากที่อายุราว 26,000 ปีก่อนสหัสวรรษ ทำจากหินหรืองาแมมมอธ มักเป็นสตรีระผู้หญิงอ้วนท้วน มีเครื่องหน้าเล็กน้อย และทรงผมที่ซับซ้อน ตัวอย่างที่มีชื่อเสียงที่สุดมาจากเมืองวิลเลนดอร์ฟในออสเตรีย และเขตเลสบูเกกับเขตบราสเชมบูยในฝรั่งเศส

วินัสแห่งวิลเลนดอร์ฟ >

ราว 25,000 ปีก่อนสหัสวรรษ *พีเพิร์กกับประวัติศาสตร์ธรรมชาติ, เวียนนา, ออสเตรีย*

จุลประติมากรรมวินัสชิ้นนี้ค้นพบในปี 1908 และมีชื่อเสียงที่สุดในบรรดาจุลประติมากรรมที่ขุดพบในแหล่งโบราณคดียุคหินเก่าทั่วยุโรป ชิ้นนี้ถูกค้นพบที่เมืองวิลเลนดอร์ฟในออสเตรีย แต่มีต้นกำเนิดจากที่อื่น เพราะวัสดุที่ใช้ (หินปูนเนื้อไขปลา) ไม่สามารถหาได้ในพื้นที่ดังกล่าว ภาพของสิ่งที่คล้ายกันนี้ปรากฏในภาพวาดและงานแกะสลักในถ้ำยุคก่อนประวัติศาสตร์หลายแห่ง

ภาพ Black Cow
 ราว 15,000-13,000 ปีก่อน
 สากลศักราช
กัลลาสโกซ์, ไกล้มงตัญญัก, ฝรั่งเศส
 ภาพวาดอันวิจิตรนี้ถูกวาดขึ้นบนทางเดินแคบยาวที่เรียกว่านาฟว์ (the Nave) ภาพ Black Cow วาดทับภาพสลักของม้าอีกราว 20 ตัวที่กำลังวิ่งสวนไป อ็องรี เบรรอยสังเกตเห็น "มุมมองที่บิดเบี้ยว" ของภาพประเภทนี้ที่แสดงภาพล้าตัวจากด้านข้าง แต่กลับมีรายละเอียดบางส่วน (เช่น กีบเท้าและเขา) ที่วาดจากด้านหน้า

21,000

18,000

15,000 ปีก่อนสากลศักราช

แผงภาพ Spotted Horses Δ

ราว 26,000-20,000 ปีก่อนสากลศักราช *กัาเป็ชแมร์เลอ, ลีออต, ฝรั่งเศส*

ศิลปินยุคหินเก่าชอบใช้ประโยชน์จากเค้าโครงพื้นผิวที่พวกเขาใช้สร้างงาน บริเวณหัวม้าในภาพนี้มีขนาดเล็กมาก แต่ม้าทางขวาดูสมจริงมากกว่า เพราะหินที่อยู่ติดกันมีรูปร่างเหมือนหัวม้า นักวิทยาศาสตร์พบหลักฐานดีเอ็นเอในปี 2011 ที่บ่งชี้ว่าม้าลายจุดแบบนี้เคยมีอยู่จริง

ภาพ Great Auk Δ

ราว 25,000-17,000 ปีก่อนสากลศักราช

กัาก็อสเกร์, ไกล์บาร์แซย์, ฝรั่งเศส

ภาพวาดในถ้ำอันน่าทึ่งแห่งนี้ถูกค้นพบในปี 1991 โดยอ็องรี ก็อสเกร์ ผู้จัดการศูนย์ดำน้ำ และถือเป็นการค้นพบสำคัญเนื่องจากในปัจจุบันทางเข้าถ้ำแห่งนี้อยู่ใต้น้ำ ภาพวาดสัตว์น้ำมีทั้งนกอ็อกยักซ์แมวน้ำมิงค์ และปลาหมึกยักษ์

“ [การแสดงออกถึง] แนวคิดที่งูใจชนพื้นเมือง บุษแมนอย่างลึกซึ้งที่สุด และเติมเต็มจิตใจนั้นให้ท่วมท้นด้วยศรัทธา ”

ปี 1874 | วิลเฮล์ม บลิก

นักภาษาศาสตร์ชาวเยอรมัน

ว่าด้วยศิลปะบนหินของภูมิภาคแอฟริกาใต้

ภาพวาด

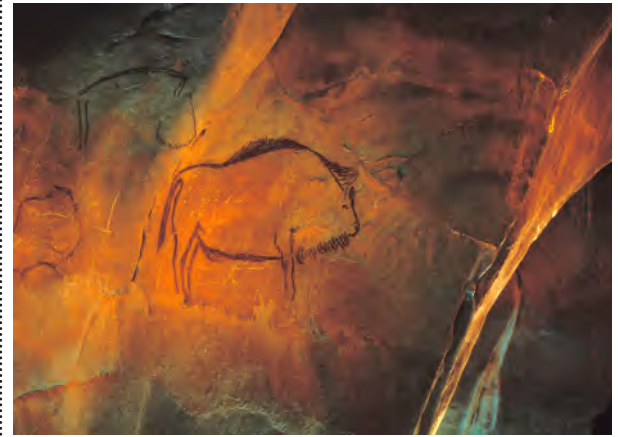
Bradshaw Aboriginal ▲
ราว 15,000 ปีก่อนสหัสวรรษ
สถานีปศุสัตว์แมนต์เอลิซาเบธ, คิมเบอร์ลีย์, เวสเทิร์นออสเตรเลีย
ภาพนี้ได้ชื่อมาจากโจเซฟ แบรดชอว์ ผู้ตั้งถิ่นฐานชาวยุโรปที่บันทึกภาพเหล่านี้ได้เป็นคนแรกในปี 1891 ภาพวาดบนหินเหล่านี้สัมพันธ์กับสภาพอากาศมานาน แต่สีสันทันยังคงสดใส เพราะมีแผ่นซีราและแบคทีเรียเคลือบไว้

▽ ภาพ Bison

ราว 11,500 ปีก่อนสหัสวรรษ

ถ้ำนีโอ, ใกล้ตาราสกซูร์อาร์แยง, ฝรั่งเศส

ภาพสัตว์ส่วนใหญ่ที่ถ้ำนีโอวาดในถ้ำถ้ำทรงโดมขนาดใหญ่ที่เรียกว่า ซาลงนัวร์ การทดสอบทางเคมีเผยว่า สีที่ใช้ทำจากแมงกานีสไดออกไซด์ผสมไบโอไทต์และเฟลด์สปาร์

15,000 ปีก่อนสหัสวรรษ

ยุคหินกลาง

ยุคหินกลางในยุโรปเริ่มขึ้นเมื่อราว 13,000 ปีก่อนสหัสวรรษ และลักษณะเด่นคือการเพิ่มขึ้นของการใช้เครื่องปั้นดินเผา คันธนู และลูกธนู

12,000

การเลี้ยงสุนัข

หลักฐานจากกระดูกของสุนัขและมนุษย์ที่ฝังอยู่ด้วยกันบ่งชี้ว่า มนุษย์นำสุนัขมาเลี้ยงเป็นเพื่อนตั้งแต่ประมาณ 12,500 ปีก่อนสหัสวรรษ

หน้ากากและลัทธิบูชาหมอผี

ร่างอันน่าเกรงขามด้วยกล้ำมแขนและขาอันใหญ่โต ได้รับการขนานนามว่า “เทพเจ้าผู้ยิ่งใหญ่แห่งเซฟาร์” มีผู้ศรัทธา “หัวกลม” คุกเข่าอยู่เบื้องหน้า นักวิชาการบางคนมองว่าเขากับหน้ากากเป็นหลักฐานของการบูชาหมอผีในหมู่ชาวสะฮารา นอกจากนี้ พวกเขา ยังมองว่าฉากอันแปลกประหลาดบางส่วนที่พบในเซฟาร์เป็นภาพนิมิตที่เกิดขึ้นขณะอยู่ในภวังค์ หรือเกิดจากสารหลอนประสาทที่ใช้ประกอบพิธีกรรม

เซฟาร์ แหล่งโบราณคดีที่ซีลีบงเจอร์ แอลจีเรีย อายุราว 6,000 ปีก่อนสหัสวรรษ

บริบท

ภาพ Elands ▽

ราว 1500 ปีก่อนสากลศักราช

เพิงหินเกมพาส, เกือกเขาดราเคนส์เบิร์ก, แอฟริกาใต้

ภาพวาดที่เพิงหินเกมพาส ทำให้นักโบราณคดีได้หลักฐานที่ชัดเจนที่สุดเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างศิลปะบนหินกับลัทธิบูชาหมอผี อีแลนด์ (แอนทิลอปขนาดใหญ่) คือสิ่งสำคัญในการประกอบพิธีกรรม เพราะหมอผีเชื่อว่าพลังทางจิตวิญญาณของสัตว์ชนิดนี้ช่วยให้พวกเขาเข้าสู่ผืนดินได้

ภาพ Human Figures and Mouflon ▽

อายุราว 4500 ปีก่อนสากลศักราช

เพิงหินกานซูไบก, ที่ราบสูงทาสซีลีน่าเจอร์, แอลจีเรีย

ภาพวาดบนหินที่ที่ราบสูงทาสซีลีน่าเจอร์ สร้างขึ้นก่อนที่ประชากรกลายเป็นทะเลทราย ตัวอย่างนี้วาดขึ้นตั้งแต่ยุคแรกที่วาดรูปมนุษย์หิวกลม และมีเครื่องหน้าเล็กน้อย ภาพวาดนี้ปรากฏคนเลี้ยงสัตว์ที่กำลังเลี้ยงแกะป่ามูฟลอน (แกะเขาใหญ่)

9000

6000

3000

1000 ปีก่อนสากลศักราช

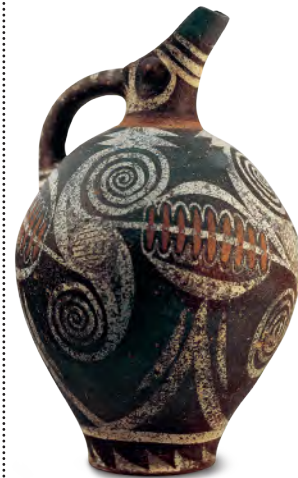

▲ ภาพ Ceremonial Cow

ราว 3000 ปีก่อนสากลศักราช

แหล่งโบราณคดีลาซากาล, ไกล์อาร์เกซา, โชมานีเซีย

ภาพวาดบนเพิงหินของลาซากาล คือเครื่องเตือนใจถึงช่วงเวลาที่ยืนที่อันแห่งแล้งของทวีปแอฟริกาส่วนนี้เคยเขียวชอุ่มและอุดมสมบูรณ์ มีวัวควายเดินไปมาอย่างอิสระ วัวเขายาวในภาพนี้ปรากฏในฐานะวิญญาณศักดิ์สิทธิ์ที่คนเลี้ยงสัตว์บูชา

▲ คนโทแห่งถ้าคามารส

ราว 1900 ปีก่อนสากลศักราช

พิพิธภัณฑ์โบราณคดีแห่งชาติ, อิสราเอล, เกาะคริต

คนโท หรือ เหยือกน้ำขนาดใหญ่ เป็นผลงานของชาวมินีอันแห่งเกาะคริต หรือ ชาวยุโรปกลุ่มแรกที่นำจานหมุนปั้นหม้อมาใช้ และตัวอย่างนี้พบที่พระราชวังฟายส์ทอส แต่เครื่องปั้นดินเผาประเภทนี้ มักขุดพบที่ถ้าคามารส ซึ่งเป็นถ้ำศักดิ์สิทธิ์บนภูเขาไอดา

🎯 ผลงานชิ้นเอก

ภาพ Chinese Horse

ราว 15,000-13,000 ปีก่อนสหัสวรรษ
ถ้ำลาสโกซ์, ใกล้บงต็ญก, ฝรั่งเศส

ภาพวาดสัตว์ที่ถ้ำลาสโกซ์ คือตัวอย่างชั้นยอดของศิลปะยุคหินเก่า นักวิชาการท่านหนึ่งบรรยายสถานที่แห่งนี้ว่าเป็นที่ตั้ง “โบสถ์น้อยซิสทีนแห่งยุคก่อนประวัติศาสตร์” โดยไม่ได้หมายถึงแค่ความงามของภาพ แต่รวมถึงสภาพแวดล้อมอันยากลำบากในการวาดบนเพดานสูงหรือในซอกหลืบอันมืดมิด

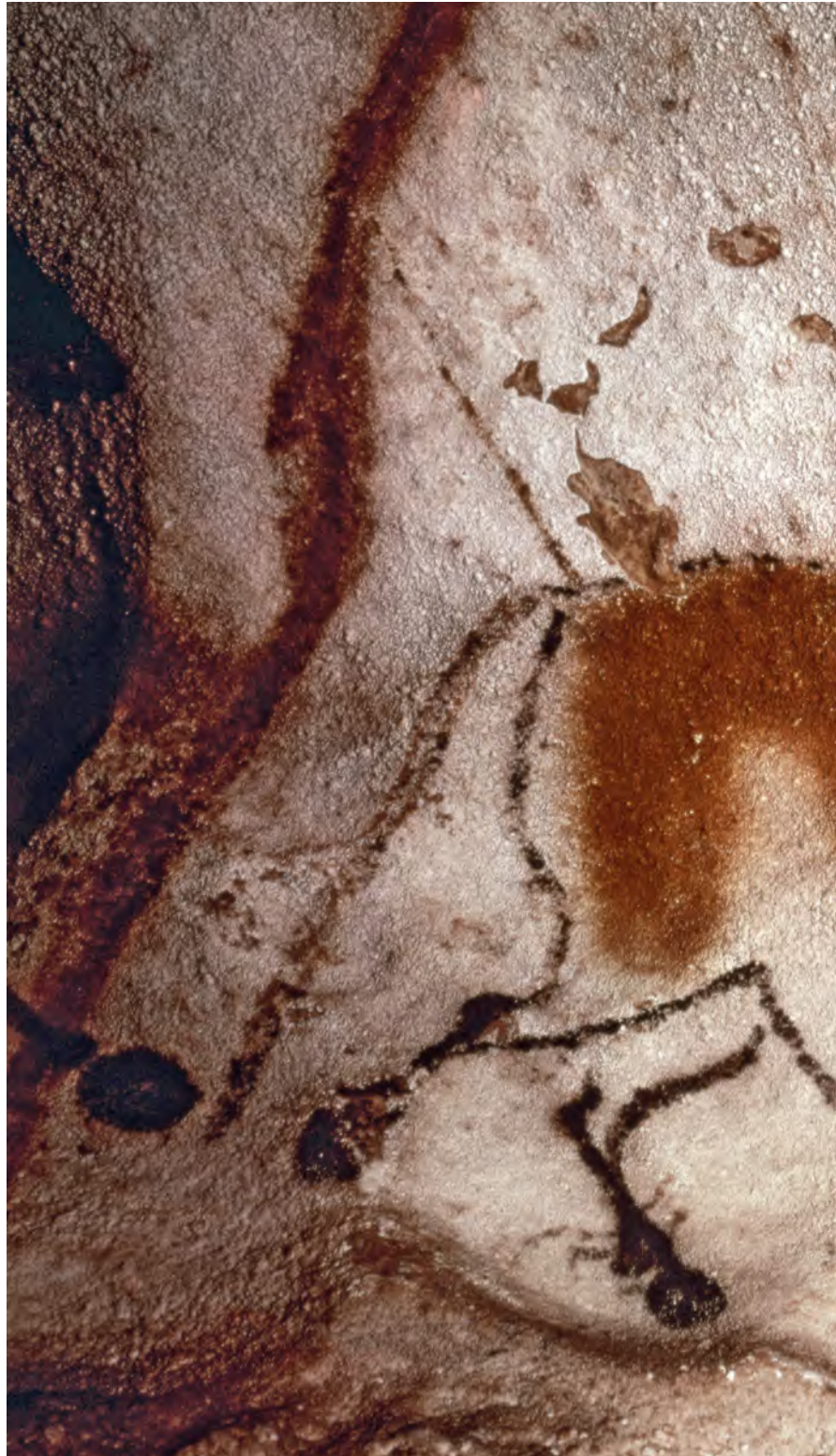
ภาพ *Chinese Horse* อยู่ในโถงศิลปะแอ็กซาล หนึ่งในส่วนที่ตกแต่งอย่างวิจิตรที่สุด และเรียกว่าม้า “จีน” เพราะภาพนี้ทำให้นักวิจารณ์บางคนนึกถึงจิตรกรรมสมัยราชวงศ์ชัง และม้าสายพันธุ์ที่ใกล้เคียงกับม้าในปัจจุบันที่สุดก็มาจากภูมิภาคนั้นของโลก ซึ่งคือม้าสายพันธุ์เปราวาสกีจากมองโกเลีย ม้าสายพันธุ์นี้มีสีขนเล็กและลำตัวกำยำ เช่นเดียวกับภาพ *Chinese Horse* การวิจารณ์อย่างตรงไปตรงมาเหล่านี้ทำให้นักโบราณคดีแถวหน้าที่บรรยายม้าในถ้ำลาสโกซ์ว่าเป็น “พวกบาสเซ็ต ฮาร์ด ที่มีแต่ฟุง”

โครงร่างของม้าเกิดจากการใช้แปรงวาด ขณะที่พื้นที่สีหลักเกิดจากการพ่นสี ไม่ว่าจะเป็นการพ่นจากปากหรือใช้แท่งกระดูกกลวงที่ทำหน้าเสมือนหลอด สัญลักษณ์รอบตัวม้าเป็นประเด็นที่ถกเถียงกันมาก บางคนนำไปเชื่อมโยงกับทฤษฎีเวทมนตร์ล่าสัตว์ โดยตีความเครื่องหมายแฉงมุมว่าเป็นอาวุธและสัญลักษณ์คล้ายตารางคือตาข่าย บางคนมองว่ารายละเอียดต่างๆ มีไว้เพื่อบรรยายภาพ เช่น เส้นขีดแทนลักษณะเอนของต้นเฟิร์นหรือหญ้าขณะที่ม้าวิ่งผ่าน ส่วนรอยเค้าโครงขนาดใหญ่คือขนสัตว์ที่หนาในฤดูหนาว

“ ขามันสั้นมาก ส่วนลำตัวก็หนาเตอะ...
ทำให้มันดูเหมือนภาพวาดจีน
ยุคโบราณ ”

ราวปี 1948 | อ็องรี เบรอย์

นักบวชและนักโบราณคดีชาวฝรั่งเศส

ศิลปะอียิปต์

สหัสวรรษที่ 3 ก่อนสากลศักราช - 30 ปีก่อนสากลศักราช ลัทธิบูชาความตาย

► หน้ากากฝังพระศพ
ของฟาโรห์ตุตันคาเมน
ราว 1324 ปีก่อนสากลศักราช
พิพิธภัณฑ์อียิปต์, ไคโร, อียิปต์
หนึ่งในศิลปะอียิปต์ที่โดดเด่น
คือ หน้ากากฝังพระศพของ
ฟาโรห์ตุตันคาเมนอันเป็น
ตัวอย่างของการทุ่มเทและ
การใช้ค่าใช้จ่ายจำนวนมาก
เพื่อผู้เสียชีวิต เป้าหมายหลัก
ของหน้ากากคือการปกป้อง
ศีรษะของฟาโรห์ ซึ่งต้อง
อยู่ในสภาพสมบูรณ์ เพื่อให้
พระองค์ได้เกิดใหม่ในปรโลก
ทองคำไม่ได้มีไว้เพื่ออ้อวด
เท่านั้น แต่ยังเป็นสัญลักษณ์
ของชีวิตอมตะอีกด้วย

ศิลปะอียิปต์มีคุณูปการที่สำคัญยิ่งต่อพัฒนาการของวัฒนธรรมตะวันตก โดยเฉพาะชาวกรีกที่ตื่นตะลึงในความอลังการของศิลปะอียิปต์ และส่งผ่านแง่มุมบางอย่างของกระบวนแบบอียิปต์ไปยังยุคต่อไป กระนั้น เป้าหมายและแนวทางของศิลปะอียิปต์ก็ยังห่างไกลทั้งในแง่ของจิตวิญญาณและกาลเวลา จิตรกรรมอียิปต์อยู่บนแนวคิดของการใช้งานจริง โดยศิลปินถูกคาดหวังให้นำเสนอหัวข้อที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐานที่เคร่งครัด และไม่มีพื้นที่ว่างสำหรับความคิดริเริ่มหรือการแสดงออกถึงตัวตน จิตรกรเป็นชนชั้นล่าง ไม่ได้สูงส่งกว่าเหล่าช่างฝีมือ และเป็นไปได้ว่าพวกเขาทำงานกันเป็นทีม ชาวอียิปต์มีศรัทธาในเรื่องชีวิตหลังความตาย และทุ่มเทความสามารถทางศิลปะส่วนใหญ่เพื่อเตรียมการสำหรับชีวิตหลังความตาย โดยประเพณีการทุ่มเทและเบียดเบียนมหาศาลที่ใช้ในการนี้ได้จากการตกแต่งผนังอันวิจิตรและสมบัติล้ำค่าที่พบในสุสานของฟาโรห์ตุตันคาเมน ที่ครองราชย์ในยุคทองแห่งศิลปะของราชวงศ์ที่ 18 (ราว 1540-1295 ปีก่อนสากลศักราช)

๐๒๓ บรีน

ระบบระเบียบและเสถียรภาพ

อารยธรรมอียิปต์โบราณโดดเด่นทั้งเรื่องความอุดมสมบูรณ์และความยืนยาว เพราะอยู่รอดมาได้ราว 3,000 ปี และผลิตงานศิลปะคุณภาพสูงอย่างสม่ำเสมอมาตลอด แม่น้ำไนล์ที่ท่วมทุกปี ช่วยให้สภาพดินอุดมสมบูรณ์ทำให้เศรษฐกิจด้านการเกษตรของอาณาจักรเติบโต ทำให้อียิปต์แข็งแกร่งทางการเงินพอที่จะครองอำนาจดินแดนเพื่อนบ้านในสมัยราชอาณาจักรเก่า (ราว 2647-2124 ปีก่อนสากลศักราช)

วัฒนธรรมอียิปต์มีรากฐานความเชื่อเกี่ยวกับพิธีศพอย่างแพร่หลายตั้งแต่ในช่วงแรกเริ่มของวัฒนธรรม พีระมิดกลุ่มแรกสร้างขึ้นในสมัยราชวงศ์ที่ 3 และไม่ได้เป็นเพียงสุสานธรรมดา แต่เป็นบ้านของ *คา* (ดวงวิญญาณ) ของผู้ล่วงลับ ภายในมีสมบัติให้พวกเขาได้ใช้ในปรโลก พีระมิดเหล่านี้เชื่อมต่อกับที่พักขนาดใหญ่ ที่ผลิตอาหารและเครื่องบรรณาการอื่นๆ พร้อมช่วยคำนวณชนท้องถิ่น และภาพวาดเกี่ยวกับเรื่องราวทางการเกษตรก็มักปรากฏอยู่ภายในสุสานด้วย

ภาพเหล่านี้ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับศาสนา การวาดภาพจึงอยู่ภายใต้การควบคุมอย่างเข้มงวด ร่างของมนุษย์ต้องนำเสนอในรูปที่ครบถ้วน ศิลปินต้อง

ผสมผสานมุมมองทั้งด้านข้างและด้านหน้า ทำให้รูปร่างบิดเบี้ยวและผิดปกตಿಯ่างน่าฉงน เช่น รูปร่างของเนบามุน (*ดูหน้า 30-31*) ที่มีมือซ้ายดูเหมือนติดอยู่กับแขนขวา และองค์ประกอบชั่วคราวต่างๆ เช่น อารมณ์ หรือความเคลื่อนไหว ล้วนถูกตัดทิ้ง ขนาดของร่างต้องสะท้อนความสำคัญ และมีการกำหนดสีผิว โดยสีแดงสำหรับผู้ชาย สีครีมสำหรับผู้หญิง และสีเหลือง (สัญลักษณ์ของความเป็นอมตะ) สำหรับเทพเจ้า

ชนบนี้ถูกนำมาใช้แทบจะตลอดประวัติศาสตร์อียิปต์โบราณ แม้ความเข้มงวดจะน้อยลงในระหว่างการเมืองระส่ำระสาย ซึ่งดูตัวอย่างได้จากจิตรกรรมฝาผนังที่แหล่งโบราณคดีเกเบอเลน (*ดูหน้า 26*) กฎเกณฑ์ต่างๆ ได้รับการแก้ไขในรัชสมัยอัมบีนป่วนของฟาโรห์อเคนาเตน ดังที่ปรากฏในภาพวาดบุตรสาวของพระองค์ (*ดูหน้า 28*) ซึ่งแสดงถึงความเคลื่อนไหวและปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ ชนบเก่าแก่นี้เริ่มเสื่อมถอยหลังการล่มสลายของราชอาณาจักรใหม่ (ราว 1540-1069 ปีก่อนสากลศักราช) เมื่อคนต่างถิ่นอย่างชาวเปอร์เซีย ชาวคช ชาวกรีก และชาวโรมันเข้ามาคุกคามดินแดน

ชาติที่ไม่เคยถอย

- ▶ ราว 2647-2124 ปีก่อนสากลศักราช ยุคอาณาจักรเก่าประกอบด้วยราชวงศ์ที่ 3 ถึง 8 มีฟาโรห์คาเฟร หนึ่งในผู้ปกครอง เป็นต้นแบบของสฟิงซ์
- ▶ ราว 2040-1648 ปีก่อนสากลศักราช ในยุคอาณาจักรกลาง การฟื้นตัวทางการเมืองของอียิปต์เกิดขึ้นหลังการรวมประเทศอีกครั้ง
- ▶ ราว 1540-1069 ปีก่อนสากลศักราช ในยุคอาณาจักรใหม่ ชัยชนะทางการทหารของฟาโรห์อามอสนำมาซึ่งยุคสมัยแห่งความยิ่งใหญ่ครั้งใหม่
- ▶ ราว 1540-1295 ปีก่อนสากลศักราช ราชวงศ์ที่ 18 ที่ถูกนับว่าเป็นจุดสูงสุดของศิลปะอียิปต์ ประกอบด้วยรัชสมัยของฟาโรห์อเคนาเตนและฟาโรห์ตุตันคาเมน ที่มีเหตุการณ์มากมาย ฟาโรห์ทั้งสองอยู่ในช่วงเดียวกับยุคอามาร์นา ที่เป็นยุคแห่งนวัตกรรมใหม่ๆ ในศิลปะอียิปต์
- ▶ ราว 1295-1069 ปีก่อนสากลศักราช ราชวงศ์รามเสส (เชื้อสายของฟาโรห์นาม "รามเสส" ทั้งหมด) เป็นนักสร้างที่ยิ่งใหญ่ แต่การปกครองของพวกเขาถูกคุกคามโดยความยิ่งใหญ่ทางการทหารของชาวอัสซีเรีย
- ▶ 525 ปีก่อนสากลศักราช กษัตริย์แคมโบซิสที่ 2 แห่งเปอร์เซียพิชิตอียิปต์ ทำให้อียิปต์กลายเป็นรัฐบริวาร
- ▶ 31 ปีก่อนสากลศักราช มาร์กอุส อันโตนิอุส และพระนางคลีโอพัตรา พ่ายแพ้แก่กองทัพโรมันในยุทธนาวีที่อักติอุม เอกราชของอียิปต์จึงสิ้นสุดลง

เหตุการณ์สำคัญ

“ [ผมเห็น] สัตว์แปลกๆ รูปปั้น และทองคำ ทุกที่มีประกายทองคำอยู่... ทำให้ผมตะลึงจนพูดไม่ออก ”

ปี 1922 | ฮาเวิร์ด คาร์เตอร์

นักโบราณคดีชาวอังกฤษ

ว่าด้วยสุสานของฟาโรห์ตุตันคาเมน

สุสานของเจ้าชายคาเอมวาเซต

สุสานที่ได้รับการตกแต่งอย่างหรูหรา ประดับรูปปั้นผู้พิทักษ์ 2 รูป เทพนิรุหวิสิงโตอยู่ข้างๆ เทพีเฮรี-มาอิต สร้างขึ้นสำหรับหนึ่งในโอรสของฟาโรห์รามเสสที่ 3 ราชวงศ์ที่ 20 ราว 1150 ปีก่อนสากลศักราช ในหุบเขาราซินี เมืองลักซอร์ อียิปต์

จุดเริ่มต้น เบ็ดทรายแห่งกาลเวลา

จุดเริ่มต้นของจิตรกรรมอียิปต์สืบสาวกลับไปได้ถึงยุคก่อนประวัติศาสตร์ ช่วงที่มีมือของวัฒนธรรมนากาตา (ราว 4000-3500 ปีก่อนสากลศักราช) ผลิตเครื่องปั้นดินเผาทำสีโดยใช้แม่บทที่เหล็อรอดมาถึงยุคราชวงศ์ หลุมศพตกแต่งที่เก่าแก่ที่สุดย้อนกลับไปได้ถึงราว 3100 ปีก่อนสากลศักราช และค้นพบที่เฮียราคอนโพลิส เมืองหลวงโบราณ สุสานหลวงที่ซั๊กการากีมีอายุใกล้เคียงกัน โดยมีหลุมศพแบบตกแต่งอายุราวสมัยราชวงศ์ที่ 1 รวมถึงพีระมิด และแมสตาบา (สถานที่ฝังศพที่ทำจากอิฐและดินเหนียว) ที่ดูเรียบง่ายกว่าด้วย

แม้ว่าข้าวของในหลุมศพอียิปต์อาจดูหยาบในสายตาของคนสมัยใหม่ แต่เป้าหมายของพวกมันไม่ได้อยู่ที่ภาพอันตระการตา ทุกชิ้นตอนในประเพณีเกี่ยวกับพิธีศพของอียิปต์โบราณมีวัตถุประสงค์หนึ่งร่วมกัน คือการปกป้องและคงรักษาผู้ล่วงลับในปรโลก ภาพวาดไม่ได้ออกแบบมาให้ดูสมจริงหรือสร้างสรรค์ แต่เป็นส่วนหนึ่งในกรอบของพิธีกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ของผู้เสียชีวิต และชนบทเหล่านี้คงอยู่ต่อไปตลอดประวัติศาสตร์โบราณของอียิปต์

◎ อิทธิพลด้านศิลปะ

ตอนที่มีการสร้างซั๊กการา การตกแต่งหลุมศพมีรูปแบบที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายแล้ว หนึ่งในบรรดาแก่นเรื่องที่พบได้บ่อยคือการเกษตร ซึ่งเป็นกิจกรรมที่อาจเกี่ยวข้องกับผู้เสียชีวิตในระหว่างที่พวกเขายังมีชีวิต เช่น อาลักษณ์อุนชู ผู้เคยทำบัญชีธัญพืช แม่บทเกี่ยวกับการเกษตรยังมีบทบาท เนื่องจากอาหารและเสบียงเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตหลังความตายอีกด้วย

ประติมากรรมถูกนำมาผสมผสานกับจิตรกรรมในสุสานยุคแรก ด้วยการสร้างประติมากรรมหุ่นสีแทนภาพปูนเปียก ขวบนคนเลี้ยงสัตว์กับสัตว์นาชนิดเป็นแก่นเรื่องที่พบได้ทั่วไป โดยความหลากหลายของสัตว์นั้นเน้นย้ำความมั่งคั่งของผู้ล่วงลับ

ทอส์กักรแห่งพทาห์-เซเคมองค์ ราว 2454-2311 ปีก่อนสากลศักราช (ราชวงศ์ที่ 5)
พิพิธภัณฑ์บริติช, ลอนดอน, สหราชอาณาจักร

ข้อกำหนดด้านกระบวนการควบคุมแนวทางการจัดระเบียบภาพของศิลปิน รูปคนต้องแสดงใบหน้าด้านข้าง แม้ว่าไหล่จะหันหน้าตรง ฉากต่างๆ จัดวางเป็นแถบแนวนอนยาวที่เรียกว่า "รีจิสเตอร์"

สุสานของอากิบอุนชู ราว 1479-1425 ปีก่อนสากลศักราช (ราชวงศ์ที่ 18) แสดงฉากเกษตรกรรม พิพิธภัณฑ์ลูฟวร์, ปารีส, ฝรั่งเศส

อักษรภาพเฮียโรกลีฟที่มีความหมายว่า "คำศักดิ์สิทธิ์" ใช้บรรยายหัวเรื่องของภาพซึ่งมักสร้างขึ้นมาประกอบกับอักษรนี้ด้วย จิตรกรรมบนหลุมศพมักมีแก่นเรื่องที่เกี่ยวกับผู้เสียชีวิต

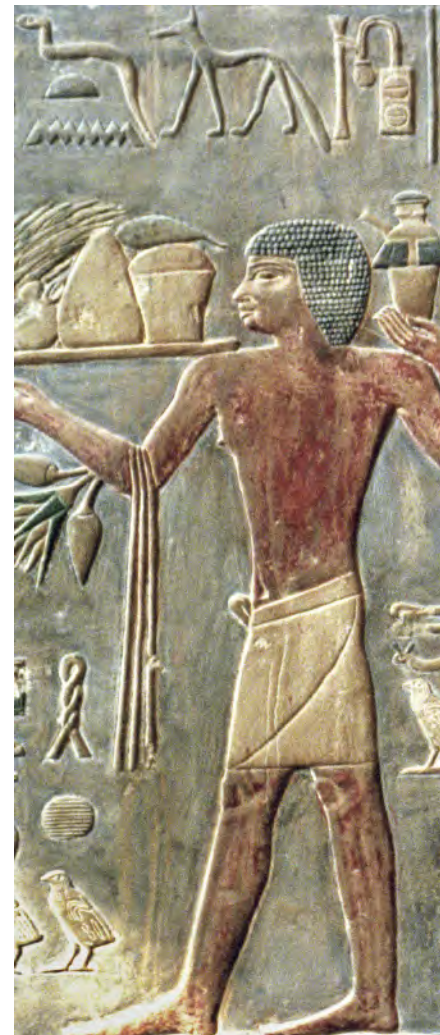

เทปิมอิต ราว 1297-1185 ปีก่อนสากลศักราช (ราชวงศ์ที่ 19) วัตถุประกอบอักษรภาพเฮียโรกลีฟ สุสานเนเฟอร์ตารี, ทูบนาฮาร์, อียิปต์

สีน้ำเงินอียิปต์ หรือ "พริตสีน้ำเงิน" มักได้รับการกล่าวถึงว่าเป็นเม็ดสีสังเคราะห์ชนิดแรก สีนี้คือแร่แคลเซียมคอปเปอร์ซิลิเกต ที่ทำขึ้นโดยการผสมผงหินปูนกับทรายและเศษทองแดง สีน้ำเงินอียิปต์ได้ปรากฏอยู่ในภาพ *Nebamun Hunting in the Marshes* (ดูหน้า 30-31)

เบ็คส์แร่ผงจากสุสานของคา (ราชวงศ์ที่ 18) แคร้ เอล-เบตีนา พิพิธภัณฑ์อียิปต์, ตูริน, อิตาลี

๑๐ จุดเปลี่ยน

แมสตาบาของรี

ราววงศ์ที่ 5 2494-2345 ปีก่อนสาหัสศักราช สุสานซัคคารา, ไกลโดโร, อียิปต์

แมสตาบาของรีอาจเป็นสุสานซัคคาราที่ดีที่สุดจากยุคอาณาจักรเก่า รีเป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงในราชสำนัก และหนึ่งในตำแหน่งมากมายของเขาคือ “ผู้ดูแลพระมิดนีอุเซอร์เร” สถานะของเขาสะท้อนอยู่ในการตกแต่งด้วยภาพปูนต้ออันงดงามที่แมสตาบา ขบวนแห่งของบริวารนำอาหาร สัตว์ และเครื่องใช้อื่นๆ มาถวาย เป็นเครื่องบรรณาการ และมีภาพประกอบโดยละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่รีเคยกำกับดูแลตั้งแต่การทำไร่ ต้มสุรา ไปจนถึงการตรวจสอบและการจัดการบัญชี ส่วนอื่นๆ ของภาพปูนต้อ ยังมีฉากแปลกประหลาดอีกหลายฉาก เช่น ฉากการล่าอียิปโปเตมัสด้วยฉมวก

๑๑ การค้นพบสุสานซัคคารา

ผู้ที่ค้นพบสุสานซัคคาราคือ ออกุสต์ มาเรียดต์ นักอียิปต์วิทยาและนักโบราณคดีชาวฝรั่งเศส ความหลงใหลในช่วงแรกของเขาต่ออักษรภาพเอเชียโรกลิฟิกทำให้เขาได้ทำงานที่พิพิธภัณฑ์ลูฟวร์ และถูกส่งไปที่อียิปต์เพื่อซื้อเอกสารสำหรับพิพิธภัณฑ์ในปี 1850 แต่เขากลับซัดค้นพบสุสานที่ซัคคารา ซึ่งถือเป็นการค้นพบครั้งสำคัญที่สร้างชื่อเสียงให้กับเขาและความมุ่งมั่นของเขาในการกวาดล้างการปล้นสุสาน ณ สถานที่ซัดค้น ทำให้เขาได้ดำรงตำแหน่งผู้ดูแลอนุสรณ์สถานของอียิปต์ และเป็นผู้ร่วมก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ไคโร ทั้งยังหาเวลาช่วยคิดโครงเรื่องให้กับโอเปร่า *Aida* ของแวร์ดี ซึ่งมีฉากหลังเป็นอียิปต์ยุคโบราณอีกด้วย

ออกุสต์ มาเรียดต์, นักโบราณคดีและนักอียิปต์วิทยาชาวฝรั่งเศส

อรุณ

“ ผมรู้ตัวว่าผมคงจะตายหรือกลายเป็นบ้หากไม่ได้กลับไปยังอียิปต์ โดยทันที ”

ปี 1856 | ออกุสต์ มาเรียดต์
กล่าวในกรุงปารีส
หลังการค้นพบซัคคารา

ตลอดประวัติศาสตร์ของชาวอียิปต์ พวกเขาใช้สิ่งประดิษฐ์หลายชนิดในการทำพิธีศพ รูปปั้นบุชอย่างี่ปรากฏในสุสานของฟาโรห์ราโฮเทป (ด้านล่าง) ได้รับการออกแบบเป็นที่พำนักให้ คา ของผู้ล่วงลับ ในขณะที่ของตกแต่งบนโลงมัมมี่มีไว้เพื่อขับไล่สิ่งชั่วร้าย กระบวนแบบของจิตรกรรมมีความสม่ำเสมออย่างน่าทึ่ง โดยมีช้อยกเว้นที่เห็นได้ชัดคือ ช่วงกบฏในรัชสมัยของอเคนาเตน (ดูหน้า 28) และยุคอาณานิคมในเวลาต่อมา ภายใต้อิทธิพลของกรีกและโรมัน

**รูปปั้นหลุม
พระศพรูปแกะ**

ในสุสานซัคคารา
ขุนนางสร้างโบสถ์
สำหรับฝังศพที่
เป็นที่รู้จักแห่งแรก
เมื่อราว 2800 ปี
ก่อนสากลศักราช โดย
และรูปปั้นหลุมศพ
แรกๆ ในยุคฟาโรห์
ก็มาจากยุคนี้

อักษรภาพเฮียโรกลีฟิค

จารึกด้วยอักษรภาพนี้
ถูกนำมาใช้งานทั่วไปใน
อียิปต์ตั้งแต่ราว 2890 ปี
ก่อนสากลศักราช โดย
ส่วนใหญ่ปรากฏอยู่บน
จิตรกรรม ประติมากรรม
และอนุสาวรีย์

3000 ปีก่อนสากลศักราช

2800

2600

2400

ยุคราชวงศ์ตอนต้น

ยุคนี้ในช่วงแรกประกอบด้วยการสร้างเมืองหลวงใหม่ที่นครเมมฟิสเมื่อราว 2972 ปีก่อนสากลศักราช การแบ่งราชวงศ์ (ราชสกุล) ตามประวัติศาสตร์เริ่มขึ้นในศตวรรษที่ 3 ก่อนสากลศักราช โดยมาเนโท นักบวชชาวอียิปต์

ราโฮเทปและเนเฟเรต

ราชวงศ์ที่ 4 ราว 2570 ปีก่อนสากลศักราช
พิพิธภัณฑสถานอียิปต์, ไคโร, อียิปต์

รูปปั้นคู่นี้ถูกค้นพบในแมสตาบาใกล้แหล่งโบราณคดีไมดุม รูปปั้นหินปูนวาดลวดลายนี้เหมือนจริงอย่างน่าทึ่ง มีแม้กระทั่งรายละเอียดปอยผมของเนเฟเรตที่ไหลออกมาจากใต้วิกของพระนาง

ภาพ Princess Nefertabet

ราชวงศ์ที่ 4 ราว 2500 ปีก่อนสากลศักราช พิพิธภัณฑสถานลูฟวร์, ปารีส, ฝรั่งเศส
แผ่นหินปูนที่ค้นพบในหลุมศพของเจ้าหญิงที่กีกา ปรากฏภาพเนเฟเรตเทียเบต น้องสาวของฟาโรห์คอปส์ เจ้าหญิงสวมชุดกระโปรงหนึ่งเสียดาวและนั่งอยู่เบื้องหน้าอาหารและเครื่องบรรณาการที่ต้องใช้ในปรโลก

การสร้างพีระมิด

การก่อสร้างพีระมิดขนาดมหึมา 3 แห่งที่กีกาเริ่มขึ้นราว 2500 ปีก่อนสากลศักราช เพื่อเป็นอนุสรณ์สถานแด่ฟาโรห์คูฟู ฟาโรห์คาเฟร และฟาโรห์เมนคอเร ที่โดดเด่นเป็นสง่า

< การขนส่งกระสอบธัญพืช

ยุคระหว่างกลางที่ 1 ราว 2100 ปี

ก่อนสากลศักราช

พีพีธกัณฑ์อียิปต์, ตูริน, อิตาลี

จิตรกรรมฝาผนังจากสุสานของอียิปต์ที่แหล่งโบราณคดีเกเบอเลน สะท้อนให้เห็นข้อเท็จจริงที่ว่า การควบคุมศิลปะในภูมิภาคนี้มีความอ่อนปรนเนื่องจากความแตกแยกทางการเมืองภายในอียิปต์ รูปคนที่เพรียวบางและมีเหลี่ยมมุมนี้มีความโดดเด่นและแตกต่าง

คาราวานจากเอเชีย >

ราววงศ์ที่ 12 ราว

1880 ปีก่อนสากลศักราช

สุสานขนาดใหญ่เบนิฮัน, อียิปต์

รายละเอียดการตกแต่งสุสานของคณุมโฮเตปที่ 2 มีภาพพ่อค้าเร่จากเอเชียที่นำเครื่องบุขามถวายให้แก่ผู้ล่วงลับ ซึ่งผู้อพยพจากเอเชียที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วถือเป็นปัญหาทางการเมืองในอียิปต์

2200

2000

1800

1600 ปีก่อนสากลศักราช

< รายละเอียดของบวบนแท่นดนตรี

ราววงศ์ที่ 11 ราว 2000 ปีก่อนสากลศักราช

พีพีธกัณฑ์ศิลปะ: ซินฮันนาต, สหรัฐอเมริกา

ภาพเหล่าบวราหญิงปรบมือเป็นส่วนหนึ่งของสุสานราชินีเนเฟรู หนึ่งในมเหสีของฟาโรห์เมนทูโฮเตปที่ 2 สุสานของพระนางเป็นส่วนหนึ่งของที่เก็บศพขนาดใหญ่ที่สุสานแดร์เอล-บาชารี

หุบเขากษัตริย์

สุสานหลวงก่อตั้งขึ้นเมื่อราว

1560 ปีก่อนสากลศักราช

ในพื้นที่หุบเขากษัตริย์

ในปัจจุบัน ซึ่งจะกลายเป็นสถานที่เก็บพระศพที่สำคัญที่สุดของอาณาจักรใหม่

แผ่นศิลาประกอบพิธี

แผ่นศิลาเป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการบดสี แต่ตัวอย่างในยุคแรกมีการตกแต่งอย่างสวยงามและมีนัยสำคัญมากกว่านั้น โดยถูกนำไปถวายให้วิหารต่างๆ และใช้ระหว่างประกอบพิธี นักวิชาการสันนิษฐานว่า แผ่นศิลาเหล่านี้มีไว้สำหรับผลิตสีสำหรับทาสีหรือร่างกายของนักบวช หรือใช้แต้มบนรูปปั้นบูชา

บริษัท แผ่นศิลาแห่งนาร์เมอร์ ราว 3000 ปีก่อนสากลศักราช, พีพีธกัณฑ์อียิปต์, ไคโร, อียิปต์

◁ **ภายในสุสานของเซนเนเฟอร์**
 ราชวงศ์ที่ 18 ราว 1410 ปีก่อนสากลศักราช
สุสานซัคอับเดลา-กูรเน, ฮีลิปต์
 การตกแต่งเพดานนี้ทำให้ได้ชื่อว่า
 “สุสานแห่งเถาวัลย์” ผนังด้านในสุสาน
 จากราชวงศ์ที่ 18 แห่งนี้แสดงภาพของ
 เซนเนเฟอร์ ขุนนางผู้ปกครองเมืองธีบส์
 ที่กำลังรับบรรณาการจากภรรยาของเขา

“ **ข้าราชการผู้เป็นที่รัก
 ผู้ยิ่งใหญ่ในบรรดาผู้ยิ่งใหญ่...
 ฟาโรห์ทรงทราบ
 ถึงคุณความดีของข้า** ”

ราว 1410 ปีก่อนสากลศักราช |
 เซนเนเฟอร์
คำจารึกในสุสานที่บรรยายถึงตัวเอง

สุสานทานิส

เมื่อราว 800 ปีก่อนสากลศักราช จุดสนใจ
 หลักของการฝังพระศพของราชวงศ์เปลี่ยน
 จากหุบเขากษัตริย์มาอยู่ที่นครทานิส สุสาน
 เหล่านี้มีความสมถะกว่ามาก แม้จะมีทองคำ
 ที่ล้ำค่าอยู่ข้างในก็ตาม

▶ 1400 ปีก่อนสากลศักราช ◯ 1200 ◯ 1000 ◯ 800

ฟาโรห์แอตเซปซุต

วิหารอันโอ้อ่าของฟาโรห์
 แอตเซปซุตเริ่มก่อสร้างขึ้น
 ราว 1460 ปีก่อนสากล
 ศักราช การตกแต่งที่
 แปลกตาประกอบด้วย
 ฉากการเดินทางโดยเรือ
 และการขนย้ายเสาโอเบ-
 ลิสก์มาจากเหมืองหินที่
 เมืองอัสวาน

△ ภาพ The Daughters of Akhenaten

ราชวงศ์ที่ 18 ราว 1353-1335 ปีก่อนสากลศักราช *พิพริกันท์บรีดิส, ลอนดอน, สหราชอาณาจักร*
แอชโบลิน, ออกซ์ฟอร์ด, สหราชอาณาจักร

กระบวนแบบทางศิลปะเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ระหว่างรัชสมัยของฟาโรห์อเคนาเตน ผู้มีฉายาว่า “กษัตริย์นอกรีต” รูปร่างดูนิ่งเฉยและไร้อารมณ์ ร่างกายมนุษย์ก็ถูกถ่ายทอดให้อยู่ในท่าที่ออกแบบอย่างแปลกประหลาด

The Great Harris ▶

ราชวงศ์ที่ 20 ราว 1150 ปีก่อนสากลศักราช *พิพริกันท์บรีดิส, ลอนดอน, สหราชอาณาจักร*
 หนึ่งในม้วนปาปิรุสที่ยาวที่สุดและยังหลงเหลืออยู่ ด้วยความยาว 42 เมตร (138 ฟุต) ส่วนนี้แสดงภาพของฟาโรห์รามเสสที่ 3 กับเทพเจ้าสำคัญของนครเมมฟิส ได้แก่ เทพพทาร์ เทพเซคเมต และเทพเนเฟอร์เทม

หีบห่อมัมมี่ของ เนสเปาเตเจเรนเพเร >
 ราววงศ์ที่ 22 ราว 945-718 ปีก่อนสากลศักราช
พิพิธภัณฑ์ศิลปะบรูกลิน, นิวยอร์ก, สหรัฐอเมริกา
 หีบศพทำมาจากผ้าลินินหรือกระดาษปาปิรุส ผสมกับปูนปลาสเตอร์และน้ำ และใช้เพื่อคลุมร่างมัมมี่ บนผิวหีบมีการวาดสัญลักษณ์และอักษรภาพต่างๆ ซึ่งออกแบบมาเพื่อช่วยให้นักบวชผู้ล่วงลับในหีบเดินทางสู่ชีวิตหลังความตายได้

การปกครองของชาวคูช

ราว 728 ปีก่อนสากลศักราช ชาวอียิปต์อยู่ภายใต้การปกครองของชาวคูชจากทางใต้ (ปัจจุบันคือสาธารณรัฐซูดาน) ซึ่งสิ้นสุดลงโดยการรุกรานของชาวอัสซีเรียที่ปล้นสะดมนครเมมฟิสเมื่อ 671 ปีก่อนสากลศักราช

ภาพ Fayum Portrait of a Young Woman >
 ยุคโรมัน ราว 30 ปีก่อนสากลศักราช - ส.ศ. 120
พิพิธภัณฑ์ลูฟวร์, ปารีส, ฝรั่งเศส
 ภาพนี้ (ตั้งชื่อตามชื่อพื้นที่ใกล้โครี) ผสมผสานศิลปะสังคมนิยมของภาพเหมือนแบบโรมันเข้ากับธรรมเนียมการฝังศพของชาวอียิปต์ และเป็นตัวอย่างอันหรูหราที่วาดด้วยเทคนิคสีฝุ่นผสมซีเมนต์ที่อบอุ่น บนไม้ซีดาร์นำเข้า แล้วปิดด้วยแผ่นทอง

วิหารแห่งเอ็ดฟู

ศิลปะอียิปต์ได้รับการฟื้นฟูในสมัยราชวงศ์ปโตเลมี สิ่งปลูกสร้างที่น่าประทับใจที่สุดคือวิหารของเทพฮอรัสที่เอ็ดฟู ซึ่งเริ่มสร้างโดยปโตเลมีที่ 3 เมื่อ 237 ปีก่อนสากลศักราช และเสร็จสิ้นเมื่อ 57 ปีก่อนสากลศักราช

ราชวงศ์ปโตเลมี

สมัยราชวงศ์ปโตเลมี เป็นยุคที่อียิปต์อยู่ภายใต้การปกครองของกรีก เริ่มขึ้นราว 240 ปีก่อนสากลศักราช อเล็กซานเดรียกลายเป็นเมืองหลวงใหม่ที่นครเมมฟิส และกระบวนแบบเฮลเลนนิสติกมีอิทธิพลต่อศิลปะแทบทุกสาขา

600

400

200

1000 ปีก่อนสากลศักราช

ฟาโรห์เนคทาเนโบที่ 1
 ช่วงเวลาแห่งเอกราชสั้นๆ ของอียิปต์เริ่มขึ้นระหว่างราชวงศ์ที่ 30 ราว 380 ปีก่อนสากลศักราช ฟาโรห์เนคทาเนโบที่ 1 และผู้สืบทอดได้ฟื้นฟูโครงการก่อสร้างก่อนหน้า เช่น การขยายวิหารและสร้างถนนสีฟิงซ์

ศิลาจารึกโรเซตตา
 แผ่นหินที่สลักคำจารึกเดียวกันในภาษากรีก ภาษาเดโมติก และอักษรภาพเฮียโรกลีฟิกเมื่อ 196 ปีก่อนสากลศักราช ทำให้นักวิชาการได้เบาะแสสำคัญที่จำเป็นต่อการถอดรหัสอักษรภาพเฮียโรกลีฟิกโบราณ

เมืองขึ้นของโรมัน
 หลังการพ่ายแพ้ในยุทธนาวีที่อักติอุสในปีก่อนหน้า มาร์กกุสอันโตนิอุส และพระนางคลีโอพัตราฆ่าตัวตายเมื่อ 30 ปีก่อนสากลศักราช อียิปต์จึงกลายเป็นเมืองขึ้นของโรมัน

คัมภีร์มรณะ

*คัมภีร์มรณะ*คือชื่อเรียกหนังสือรวมคาถาและคู่มือสำหรับผู้ล่วงลับในการเดินทางสู่ปรโลก ข้อความเหล่านี้อาจถูกจารึกไว้ในสุสานหรือบนโลงศพ แต่ข้อความที่ละเอียดที่สุดจะมีการปรับให้เข้ากับผู้ตาย และเขียนบนม้วนกระดาษปาปิรุสขนาดยาว *คัมภีร์มรณะ*หลายเล่มมีภาพประกอบภาพสุดท้ายเป็นภาพการพิพากษาของเทพโอซิริส เทพแห่งความตาย

ภาพ The Judgment of Osiris จากคัมภีร์มรณะ ราว 332-330 ปีก่อนสากลศักราช

โบราณ

🌀 ผลงานชิ้นเอก

ภาพ Nebamun Hunting in the Marshes

ราชวงศ์ที่ 18ราว 1350 ปีก่อนคริสตกาล
พิพิธภัณฑ์บริติช, ลอนดอน, สหราชอาณาจักร

ภาพปูนเปียกนี้จัดเป็นหนึ่งในตัวอย่างที่ดีที่สุดของภาพวาดสุสานชาวอียิปต์ ภาพนี้เป็นส่วนหนึ่งของชุดภาพปูนเปียกที่ตกแต่งสถานที่ฝังศพของเนบามุน อาลักษณ์ผู้ทำหน้าที่ “นับเมล็ดพืชในยุ้งฉางเก็บเครื่องบูชาเทพเจ้า” ตามที่อักษรภาพเฮียโรกลิฟิกในที่ฝังศพระบุไว้ โดยภาพนี้เป็นส่วนหนึ่งของฉากขนาดใหญ่ที่มีภาพของเนบามุนกำลังใช้หอกแทงปลา แม้ว่าภาพส่วนนั้นจะไม่หลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน แต่ยังสามารถมองเห็นเส้นยวหนึ่งของหอกอยู่ที่มุมซ้ายล่างของภาพ

หากมองเผินๆ ฉากนี้อาจดูเหมือนภาพสะท้อนกิจกรรมที่เนบามุนชอบทำเมื่อครั้งยังมีชีวิต แต่นั่นถือเป็นการเข้าใจผิด เพราะศิลปะอียิปต์มีวัตถุประสงค์ที่ลึกซึ้งกว่านั้นเสมอ เนบามุนคงไม่มีทางล่าสัตว์ทั้งที่สวนวิกและสร้อยคอหุหุรา และภรรยาของเขาคงไม่ติดตามเขาไปด้วยชุดสำหรับงานเลี้ยง และลูกของพวกเขาก็คงจะไม่อยู่ที่นั่นด้วยเช่นกัน

ความจริงแล้วฉากนี้เต็มไปด้วยสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์และการเกิดใหม่ ซึ่งเชื่อมโยงกับลัทธิบูชาดวงอาทิตย์ ดอกบัวตูม 2 ดอกและดอกบัวบาน 1 ดอกพาดเด่นอยู่บนแขนขวาของเนบามุน เป็นลักษณะเฉพาะของเทพเจ้าราผู้เป็นสุริยเทพ ที่มักมีภาพตอนกำลังเอนกายอยู่บนดอกบัว สีทองเป็นสัญลักษณ์ของดวงอาทิตย์ และมีทองคำเปลวชั้นเล็ก (ใช้ในภาพวาดเท่านั้น) ติดอยู่ที่ดวงตาของแมว ซึ่งเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์ของเทพีบาสเตต ริดดาของเทพเจ้ารา ตำแหน่งของแมวที่ทรงตัวอยู่บนต้นกกอย่างไม่น่าเป็นไปได้ขณะมองขึ้นไปทีเนบามุน และการใช้ทองคำเปลวบ่งชี้ว่า การมีอยู่ของแมวในภาพมีนัยสำคัญซ่อนอยู่

“การพักผ่อนหย่อนใจและมองหาสิ่งที่ดีในสถานที่แห่งนิรันดร์”

ราว 1350 ปีก่อนคริสตกาล | ไม่ทราบชื่อ

คำแปลจากอักษรภาพเฮียโรกลิฟิกปรตนา

ที่จารึกอยู่ใต้แขนข้างซ้ายของเนบามุน

ศิลปะกรีก และโรมัน

ราว 800 ปีก่อนสากลศักราช-ส.ศ. 100 ธรรมชาตินิยม

▶ ภาพ Garden Fresco

ราว 20 ปีก่อนสากลศักราช
พบที่ซากปรักหักพังแห่งชาติโรมัน,
โชม, อิตาลี

ชาวโรมันเป็นผู้ริเริ่มความ
นิยมในการตกแต่งบ้านด้วย
ฉากสวนและสวนผลไม้
ตัวอย่างนี้คือภาพปูนเปียก
ที่มีชื่อเสียงที่สุดในประเภทนี้
ซึ่งใช้ตกแต่งคฤหาสน์ลิเวีย
ที่อยู่ทางเหนือของกรุงโรม
ภาพนี้อยู่ในห้องใต้ดิน ซึ่ง
น่าจะใช้เป็นสถานที่พักผ่อน
หย่อนใจในฤดูร้อน

จิตรกรรมและประติมากรรมที่สร้างขึ้นในสมัย
รุ่งเรืองของกรีกและโรมันโบราณกลายเป็นราก-
ฐานให้ศิลปะตะวันตก ผู้คนยุคต่อๆ มามองย้อน
กลับไปในฐานะยุคสมัยแห่งความสำเร็จสูงสุด
และยากที่จะทัดเทียมได้ ผลงานศิลปะของอารย-
ธรรมกรีกและโรมันนี้มีทั้งความสูงส่งและยิ่งใหญ่
แต่ก็ยังสร้างขึ้นในลักษณะที่ดูสมจริงแตก-
ต่างจากกระบวนการแบบที่ขาดความประณีตซึ่งจะตาม

มาในภายหลัง การยกย่องศิลปะคลาสสิกนี้มาจากผลงานประติมากรรมเป็นหลัก เนื่องจากเป็น
ผลงานส่วนใหญ่ที่เหลือรอดมาได้ แต่ชื่อเสียงของผลงานจิตรกรรมก็ไม่ได้น้อยหน้า นักเขียน
ยุคโบราณต่างพากันสรรเสริญผลงานจิตรกรรม และเมื่อค้นพบภาพวาดเหล่านี้มากขึ้น คำกล่าว
อ้างของนักเขียนในยุคนั้นก็ดูจะสมเหตุสมผล ชาวกรีกและโรมันต่างหลงใหลในการถ่ายทอด
ความเป็นจริง ไม่ว่าจะในการใช้ศิลปะสามมิติลวงตา*trompe l'oeil* ที่ทำให้วัตถุในภาพดูเหมือน
ของจริง หรือในฉากสวนและภาพนิ่งที่ดูเป็นธรรมชาติอย่างน่าประทับใจ

◎ บรีซิก

ยุคของจักรวรรดิ

ชนบททางศิลปะของกรีซและโรมมีรากฐานที่ลึกซึ้งซึ่งแรงกระตุ้นแรกมาจากวัฒนธรรมต่างๆ ที่มีมาก่อน แต่เมื่ออำนาจและอิทธิพลของทั้ง 2 อาณาจักรเติบโตขึ้น ในไม่ช้าก็ได้พบกับแหล่งที่มาของแรงบันดาลใจใหม่ อารยธรรมกรีกและโรมันเจริญรุ่งเรืองได้จากการพิชิตดินแดนและการค้าขาย ซึ่งทำให้พวกเขาได้ติดต่อกับผู้คนในวงกว้างขึ้นเรื่อยๆ

อิทธิพลในท้องถิ่นที่กรีซรับมาจากอารยธรรมมิโนอัน (เกาะครีตในปัจจุบัน) และอารยธรรมไมซีนี (กรีซแผ่นดินใหญ่) ที่กำลังเสื่อมถอย ดินแดนแห่งนี้พัฒนาขึ้นในรูปแบบของกลุ่มนครรัฐที่ไม่ขึ้นต่อกันและแข่งขันกันอย่างดุเดือด เช่นศูนย์กลางหลัก 2 แห่งในการผลิตแจกันอยู่ที่กรุงเอเธนส์และเมืองคอรีนธ์ซึ่งแข่งขันกันอย่างต่อเนื่องเพื่อหาตลาดใหม่ต่างแดนสำหรับสินค้า ผู้ตั้งถิ่นฐานชาวกรีกก็มีอิทธิพลเช่นกัน ในศตวรรษที่ 7 ก่อนสากลศักราช กลุ่มผู้ตั้งถิ่นฐานในแอฟริกาเหนือกลับมาพร้อมกับรายงานอันน่าตื่นตาตื่นใจเกี่ยวกับความยิ่งใหญ่ของศิลปะอียิปต์

อิทธิพลที่หลากหลายเหล่านี้ต้องใช้เวลากว่าจะหลอมรวมเป็นกระบวนแบบของชาติได้ และกระบวนการณ์นี้ก็ไม่เสร็จสมบูรณ์จนกระทั่งยุคคลาสสิก

(ศตวรรษที่ 5-4 ก่อนสากลศักราช) เมื่อศิลปะและสถาปัตยกรรมของกรีกพัฒนาถึงจุดสูงสุด ต่อมาการทำพของอเล็กซานเดอร์มหาราชทำให้ชัยชนะของศิลปะกรีกแพร่หลาย ทั่วทั้งภูมิภาคเมดิเตอร์เรเนียน ข้ามไปยังแอฟริกาเหนือ และบางส่วนของเอเชีย

การประมวลเส้นทางของจิตรกรรมกรีกเป็นไปได้ยากกว่า เนื่องจากมีผลงานหลงเหลืออยู่น้อยมาก แต่จิตรกรรมกรีกก็เป็นที่ต้องการอยู่เสมอ โดยเฉพาะในหมู่ชาวโรมันที่หลงใหลในผลงานเหล่านี้ พวกเขาเขียนถึง เลียนแบบ และหามาครอบครองเมื่อตุลอำนาจระหว่าง 2 อารยธรรมเกิดการเปลี่ยนแปลง โรมเริ่มต้นจากการเป็นอาณาจักร แล้วกลายเป็นสาธารณรัฐ และก้าวขึ้นสู่จุดสูงสุดในฐานะจักรวรรดิ แม้ในยุครุ่งเรืองสูงสุด พวกเขาก็ยังชื่นชมคุณภาพของจิตรกรรมกรีก

จิตรกรรมโรมันที่ยังหลงเหลืออยู่นั้นก็บางตาเช่นกัน แต่มีการอนุรักษ์ผลงานที่เมืองปอมเปอีเป็นข้อยกเว้นอันเด่นชัด ชุมทรัพย์ที่ถูกฝังแห่งนี้แสดงให้เห็นว่า ชาวโรมันยังคงสะสมจิตรกรรมขาหยั่งของกรีก หรือคัดลอกภาพเหล่านี้ ไม่ว่าจะในรูปแบบของจิตรกรรมฝาผนังหรือภาพโมเสกก็ตาม

◎ โลกคลาสสิก

- ▶ **ราว 900 ปีก่อนสากลศักราช** นครรัฐกรีกแห่งแรกเริ่มก่อตั้ง
- ▶ **ราว 620-500 ปีก่อนสากลศักราช** ชาวอิทรัสคันบรรลุอำนาจสูงสุดในอิตาลี
- ▶ **ราว 480-323 ปีก่อนสากลศักราช** ยุคศิลปะกรีกในกรีซประกอบด้วยยุคทองของศิลปะวรรณกรรม และปรัชญา
- ▶ **356-323 ปีก่อนสากลศักราช** ในช่วงชีวิตอันแสนสั้นของอเล็กซานเดอร์มหาราช เขาสร้างชาติจนกลายเป็นจักรวรรดิขนาดใหญ่ที่ไปไกลถึงอินเดีย
- ▶ **218 ปีก่อนสากลศักราช** อันนิบาลนำกองทัพคาร์เธจข้ามเทือกเขาแอลป์เข้ามาในอิตาลี
- ▶ **146 ปีก่อนสากลศักราช** มาซิโดเนียกลายเป็นเมืองขึ้นของโรมอย่างเป็นทางการ และดินแดนกรีซที่เหลือตกอยู่ภายใต้การปกครองของโรม
- ▶ **27 ปีก่อนสากลศักราช** หลังเอาชนะอันโตนิอุสและพระนางคลีโอพัตราได้ใน 31 ปีก่อนสากลศักราช ออกตาเวียนควบคุมดินแดนโรมันได้อย่างสมบูรณ์อีก 4 ปีต่อมา เขาได้เปลี่ยนชื่อเป็น "ออกุสตุส" และกลายเป็นจักรพรรดิโรมันพระองค์แรก
- ▶ **ส.ศ.79** เมืองปอมเปอีและเฮร์คิวเลนเนียมถูกทำลายเพราะการระเบิดของภูเขาไฟ ทำให้ศิลปะโรมันมากมายได้รับการอนุรักษ์ไว้เพื่อคนรุ่นหลัง

เหตุการณ์สำคัญ

“ ผมคิดเสมอว่าชาวโรมันในยุคโบราณนั้นเหนือกว่าคนรุ่นหลังที่ตามมาทั้งหมด ”

ปี 1570 | อันเดรีย ปีลาตีโอ

สถาปนิกและนักเขียนชาวอิตาลี

วิหารพาร์เธนอน

สร้างขึ้นบนจุดสูงสุดของเนินอะโครโพลิสในกรุงเอเธนส์ วิหารพาร์เธนอนที่สร้างขึ้นเพื่ออุทิศแด่เทพีอะธีนาคือหนึ่งในอนุสรณ์สถานที่ได้ดั่งที่สุดของยุคศิลปะกรีกในเกาะกรีซ สร้างขึ้นช่วง 447-432 ปีก่อนสากลศักราช

จุดเริ่มต้น มรดกของกรีก

ปัจจุบันมีจิตรกรรมจากโลกคลาสสิกที่ยังหลงเหลืออยู่น้อยมาก ทำให้ยากที่จะได้เห็นภาพพัฒนาการที่สมดุลของศิลปะเหล่านี้ จิตรกรรมหายากยิ่งและจิตรกรรมฝาผนังเป็นรูปแบบของศิลปะที่ได้รับการยกย่องมากที่สุด โดยได้รับคำสรรเสริญมากมายในงานเขียนของพลินีและนักเขียนยุคโบราณคนอื่นๆ แต่แจกันวาดลวดลายนั้น

กลับคงอยู่ได้นานกว่า แจกันส่วนใหญ่ที่ยังหลงเหลืออยู่นั้นได้มาจากสุสาน แม้จะมีการแตกหักไปมาก แต่แจกันหลายพันใบก็ยังคงอยู่ในสภาพดี ขนบศิลปะกรีกมีที่มาจากตัวอย่างของชาวไมซีเรียนและมิโนอัน และเริ่มมีกระบวนการแบบของตัวเองอย่างแท้จริงในระหว่างยุคเรขาคณิต ซึ่งมีการตกแต่งด้วยลวดลายนามธรรมเป็นแนวทางหลัก ก่อนจะมีการเพิ่มองค์ประกอบของรูปร่างต่างๆ ทีละเล็กทีละน้อย ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการติดต่อกับชาวตะวันออกใกล้ ก่อนจะพัฒนาสู่รูปแบบของร่างคนสีน้ำตาลกับสีแดง อันเป็นจุดสูงสุดของความสำเร็จด้านเครื่องปั้นดินเผาของชาวกรีก

◎ อิทธิพลด้านศิลปะ

ศิลปะของทั้งกรีกและโรมมีประวัติศาสตร์อันยาวนานที่ย้อนกลับไปได้หลายยุคสมัยและอาจย้อนไปถึงยุคก่อนประวัติศาสตร์ อิทธิพลหลักของศิลปะกรีกมาจากหมู่เกาะซิคิลเดตีส์ เช่น อารยธรรมไมซีนีบนเกาะกรีซแผ่นดินใหญ่ และอารยธรรมมิโนอันบนเกาะครีต ขณะที่ชาวโรมันเดินทางตามเส้นทางของชาวอิทรัสคัน เห็นได้จากสุสานอิทรัสคันที่ตกแต่งอย่างสวยงามที่เมืองตาร์กวีเนียและเซอร์เวเทรี ซึ่งปัจจุบันจัดเป็นมรดกโลก ต่างเน้นย้ำความสำคัญของศิลปะของอารยธรรมดังกล่าว

ชาวมิโนอันมีอิทธิพลต่อเทคนิคจิตรกรรมฝาผนังของกรีก พวกเขาเติบโตอยู่บนเกาะครีตตั้งแต่ราว 2500 ปีก่อนสากลศักราช และสร้างผลงานศิลปะชั้นดีที่เกี่ยวกับศาสนา ตลอดจนภาพฝาผนังที่มีไว้เพื่อการตกแต่ง ในพระราชวังที่ยิ่งใหญ่มากมาย โดยเฉพาะที่เมืองครนอสซอส

ภาพ Dolphin Fresco

รายละเอียด สหัสวรรษที่ 3 ก่อนสากลศักราช ได้รับการสร้างใต้มือช่างละเอียดยิ่งในเขตรอบของพระราชินี (ห้องโถงใหญ่) พระราชวังครนอสซอส, เกาะครีต

ผู้ตั้งถิ่นฐานชาวกรีกนำประเพณีและวัฒนธรรมด้านวัตถุไปยังต่างแดน ช่วยเผยแพร่ขนบด้านจิตรกรรม จนเกิดเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น ภาพนี้มาจากสุสานกรีกในอิตาลี ซึ่งมีความเป็นชนบทและไม่ได้พยายามทำให้ดูยิ่งใหญ่อลังการ

ภาพ The Diver

ราว 480 ปีก่อนสากลศักราช เป็นภาพคนก็คาดว่าเป็นสัญลักษณ์ของการเดินทางสู่ความตาย เปสตุ, กัมปาเนีย, อิตาลี

อารยธรรมไมซีนีที่เป่งบานในกรีซช่วงปลายยุคสำริดเติบโตมาจากเมืองไมซีนีในแคว้นเพโลพอนเนสตะวันออกเฉียงเหนือ และขึ้นชื่อเรื่องเครื่องปั้นดินเผาที่จะเป็นแรงบันดาลใจสำคัญสำหรับจิตรกรแจกันชาวกรีกในยุคต่อมา

ภาพ The Warrior Vase

ศตวรรษที่ 13 ก่อนสากลศักราช มีความโดดเด่นด้านประติมากรรมที่แสดงภาพของการกำลังเดินขบวน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติแห่งชาติ, เอเธนส์, กรีซ

สีแดงทำขึ้นจากแร่ซินนาบาร์ หนึ่งในเม็ดสีที่หายากและแพงที่สุดในโลกยุคโบราณ ผู้อุปถัมภ์จะกำหนดปริมาณแร่ซินนาบาร์ที่ต้องใช้เพื่อประกาศฐานะ พลินีผู้อาวุโสแนะนำให้เจือจางแร่ซินนาบาร์ในเลือดแพะหรือเบอร์ริบดเพื่อสีที่คงทน

แร่ซินนาบาร์

เชื่อกันว่าสิ่งนี้จะเปลี่ยนเป็นสีดำเมื่อสัมผัสกับแสงอาทิตย์หรือแสงจันทร์ เพื่อเป็นการป้องกัน ศิลปินจึงใช้น้ำมันผสมขี้ผึ้งเคลือบผิวบนเอาไว้

ภาพเดิม

จุดเปลี่ยน

ถ้วยไดโอนีส

เอ็กเซเคียสราว 530 ปีก่อนคริสตกาล

พิพิธภัณฑ์โบราณวัตถุแห่งชาติ, มิวนิก, เยอรมนี

ถ้วยไดโอนีสผสมผสานการใช้งานและการออกแบบได้อย่างชำนาญการด้วยร่างคนสีดำที่วาดบนพื้นหลังดินเหนียวสีแดง ภาชนะนี้คือ *ไคลิกซ์* (kylix) หรือถ้วยไวน์ตื้นๆ ที่ใช้ใน *ซิซึมโพเซียม* (งานเลี้ยงสังสรรค์) ที่แขกต้องเอนกายบนเก้าอี้นอน แล้วดื่มเพื่อเผยให้เห็นภาพที่กินถ้วย เอ็กเซเคียสเลือกหัวเรื่องของเขาจากตอนหนึ่งใน *Homeric Hymns* ที่เกี่ยวกับไดโอนีส เทพแห่งเหล้าองุ่นที่ถูกโจรสลัดจับตัวไปตั้งแต่อายุยังน้อย เขาเสกเสภากระโดงเรือให้กลายเป็นเกววัลย์และเกาองุ่นเพื่อหลบหนี เหล่าโจรสลัดที่หวาดกลัวกระโดดออกจากเรือ แล้วกลายร่างเป็นโลมา ไดโอนีสนั่งเอนกายเหมือนอยู่ในซิซึมโพเซียมและเพลิดเพลินกับฉากที่เขาสร้างขึ้นนี้ เรื่องเล่านี้ถูกรวมไว้ในภาพเดียวอย่างลงตัว มีโลมา 7 ตัวที่สมดุลกับองุ่น 7 เกาในภาพ

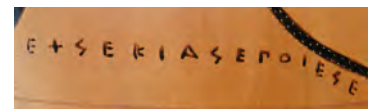
เอ็กเซเคียส

ทำงาน เอเธนส์, กรีซ

ราว 550-520 ปีก่อนคริสตกาล

เอ็กเซเคียสเป็นหนึ่งในจิตรกรแจกันชาวกรีกที่ยิ่งใหญ่ที่สุดที่ใช้เทคนิคร่างคนสีดำ เขาเป็นทั้งช่างปั้นหม้อและจิตรกรผู้สร้างสรรค์มาก มีผลงานพร้อมลายเซ็น 16 ชิ้นที่หลงเหลือ และมีภาพวาดอีก 40 ภาพที่เชื่อว่าเป็นผลงานของเขา เขามผสมผสานความแม่นยำกับธรรมชาตินิยมเข้ากับพรสวรรค์ในการจินตนาการ ด้วยการเลือกหัวเรื่องที่ไม่ธรรมดา และใส่มิติทางจิตวิทยาที่ลึกซึ้ง เขายังเป็นเลิศในการดัดแปลงการออกแบบพื้นผิวแปลกๆ ของภาชนะประเภทต่างๆ อีกด้วย

ชื่อประวัติด

ผลงานจิตรกรรมเจริญรุ่งเรืองในโลกยุคคลาสสิก แม้ผลงานจะเหลืออยู่เพียงน้อยนิดให้ชื่นชม จิตรกรที่โด่งดังที่สุดจากยุคโบราณอย่างซูซิส อะเพลลีส พาร์ราเซียส อะพอลโลโดรัส ล้วนสร้างผลงานระหว่างศตวรรษที่ 5 หรือ 4 ก่อนสากลศักราช แต่ไม่มีผลงานดั้งเดิมสักชิ้นหลงเหลืออยู่เลย ภาพจิตรกรรมฝาผนังที่ยังรักษาไว้ในและรอบๆ เมืองปอมเปอีช่วยให้เห็นเศษเสี้ยวอันน่าหลงใหลของมรดกตกทอดทางศิลปะกรีกและโรมันที่ถูกทำลายไปแล้ว

▼ **Corinthian Aryballos**
ราว 650 ปีก่อนสากลศักราช
พิพิธภัณฑ์ลูฟวร์, ปารีส, ฝรั่งเศส
ขวดน้ำหอมที่มีหัวมนุษย์หรือสัตว์ได้รับความนิยมมากทั่วทั้งเมดิเตอร์เรเนียน ฉากการต่อสู้บ่งชี้ว่าขวดนี้ออกแบบมาสำหรับผู้ชาย

ยุคอาร์เคอิก

ยุคอาร์เคอิกเริ่มเบ่งบานในกรีกโบราณเมื่อราว 730 ปีก่อนสากลศักราช มีการก่อตั้งนครรัฐใหม่ๆ ขยับขยายเส้นสายทางการค้า และสร้างอาณาจักรขึ้นในพื้นที่หลายส่วนในแถบเมดิเตอร์เรเนียน

กระบวนการวาดภาพแจกัน

ชาวกรีกย้ายไปอยู่ที่ซีเรียตอนเหนือในศตวรรษที่ 9 ก่อนสากลศักราช ซึ่งส่งผลกระทบต่อกระบวนการวาดภาพแจกัน เมื่อแม่บทแบบตะวันออกเริ่มปรากฏเคียงคู่ลวดลายเรขาคณิตดั้งเดิม เมืองคอรีนธ์ยังคงเป็นศูนย์กลางการผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่สำคัญ

ศิลปะอัครัสคัน

ชาวอัครัสคันคือคนกลุ่มใหญ่ในตอนกลางของอิตาลี จนกระทั่งถูกชาวโรมันพิชิตและดูดกลืนเข้าไปในวัฒนธรรมโรมัน ชาวอัครัสคันเก่งกาจด้านประติมากรรม เครื่องปั้นดินเผา งานโลหะ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจิตรกรรมฝาผนังในสุสานใต้ดิน การแข่งมวยปล้ำที่ปรากฏในภาพนี้เป็นเกมที่จัดขึ้นในพิธีศพ

รายละเอียดของภาพ Wrestlers ในสุสานของอองเกอร์
ราว 530 ปีก่อนสากลศักราช, ใกล้อาร์วินี, อิตาลี

บริบท

สาธารณรัฐโรมัน

โรมกลายเป็นสาธารณรัฐในเมื่อ 510 ปีก่อนสากลศักราช หลังการขับไล่กษัตริย์องค์สุดท้าย และแทนที่ด้วยเจ้าหน้าที่ 2 คนที่เรียกว่า *แพเรเตอร์* (ต่อมาเป็นกงสุล) ที่ได้รับเลือกในแต่ละปี

800 ปีก่อนสากลศักราช 750 700 650 600 550 500

▲ **โกแอมโฟราลวดลายเรขาคณิต**
ราว 800 ปีก่อนสากลศักราช

โกแอมโฟราลวดลายเรขาคณิตขนาดใหญ่ มักใช้เป็นเครื่องหมายหลุมศพในยุคนี้ แถบลายซิกแซกกับลวดลายคดเคี้ยวที่แม่นยำ ผสมผสานกับลายสลักรูปสัตว์ที่กำลังเล็มหญ้า และในบางครั้งอาจมีรูปผู้ไว้อาลัยหรือรถเข็นศพด้วย

ต้นกำเนิดอัครัสคัน

ชาวอัครัสคันบนแผ่นดินใหญ่ของอิตาลีเริ่มเข้ามาแทนที่ชาววิลลาโนวาเมื่อราว 690 ปีก่อนสากลศักราช และผลิตจิตรกรรมสุสานที่น่าทึ่ง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของลัทธิบูชาความตายอันซับซ้อน

Winged Gorgon ▶

ราวศตวรรษที่ 7 ก่อนสากลศักราช *พิพิธภัณฑ์โบราณคดีภูมิภาคปาเลออร์ซี, ซีราควี, ซีซิลี, อิตาลี*
รูปนูนต่ำดินเหนียวสีสันสดใสที่น่าจะใช้สำหรับตกแต่งด้านข้างแท่นบูชา โดยแสดงภาพเมดูซาหน้าหวาดกลัวกำลังแบกทายาทของนาง ซึ่งก็คือเพกาซัส หรือม้ามีปีกในท่า "คุกเข่า" ที่เป็นเอกลักษณ์ ทำหน้าที่ทำมาตรฐานในการนำเสนอท่าทางของการวิ่งหรือการบิน

▼ **ภาพ Artemis and Actaeon Bell Krater**

จิตรกรรมราว 470 ปีก่อนคริสตกาล
พิพิธภัณฑ์วิจิตรศิลป์, บอสตัน, สหรัฐอเมริกา

นี่คือด้านตรงข้ามของผลงานที่มอบชื่อให้กับจิตรกรรมแพนที่แสดงฉากโศกนาฏกรรมจากตำนานกรีก เมื่อแอ็กท็อนที่กำลังล่าสัตว์เกิดทำให้เทพีอาร์ทีมิสที่อยู่คนเดียวในถ้ำตกใจ เทพีพรหมจรรย์จึงแค้นโดยทำให้เขาตกเป็นเหยื่อของสุนัขล่าเนื้อของตนเอง และเฝ้ามองสุนัขพวกนั้นฉีกเขาเป็นชิ้นๆ

450

400

350 ปีก่อนคริสตกาล

วิหารของเทพซุส

ที่โอลิมเปียสร้างเสร็จใน 465 ปีก่อนคริสตกาล เพื่อตั้งรูปปั้นเทพซุสขนาดมหึมา และได้ชื่อว่าเป็น 1 ใน 7 สิ่งมหัศจรรย์ของโลกยุคโบราณ

วิหารพาร์เธนอนเสร็จสมบูรณ์

เริ่มสร้างเมื่อ 447 ปีก่อนคริสตกาล เพื่ออุทิศแด่เทพีอะธีนา บนเนินอะโครโพลิสในเมืองเอเธนส์และสร้างเสร็จใน 432 ปีก่อนคริสตกาล วิหารแห่งนี้ประดับด้วยประติมากรรมมากมายและส่วนใหญ่ยังหลงเหลือมาจนถึงทุกวันนี้

อะเพลลีส

เกิด โคลophon, ไอโอเนีย (ตุรกีในปัจจุบัน) ทำงาน ศตวรรษที่ 4 ก่อนคริสตกาล

อะเพลลีสที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นจิตรกรที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของกรีกยุคโบราณนั้นเกิดที่ไอโอเนียในเอเชียไมเนอร์ เขาได้เป็นจิตรกรประจำราชสำนักของฟิลิปแห่งมาซิโดเนีย และอเล็กซานเดอร์มหาราชบุตรชายของพระองค์ อะเพลลีสมีชื่อเสียงจากการวาดภาพเหมือนและภาพเทพีอะโฟรไดต์ที่สง่างาม แต่น่าเศร้าที่ไม่มีผลงานชิ้นไหนหลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน

ภาพ Alexander the Great as Zeus

หลังอะเพลลีส ราว 350 ปีก่อนคริสตกาล *บ้านของเวตตี, ปอมเปอี, อิตาลี*
จิตรกรรมฝาผนังชิ้นเล็กแต่สง่างามชิ้นนี้ค้นพบที่เมืองปอมเปอี เป็นภาพจำลองที่ชาวโรมันทำขึ้นในศตวรรษที่ 1 ก่อนคริสตกาล จากต้นฉบับกรีกที่สาบสูญเมื่อราว 350 ปีก่อนคริสตกาล นักวิชาการสันนิษฐานว่าภาพนี้มาจากภาพเหมือนฝีมืออะเพลลีส เนื่องจากมีความใกล้เคียงกับสิ่งที่ฟิลินิผู้อาวุโส ผู้เป็นนักเขียนชาวโรมันได้พรรณนาเอาไว้มาก

จิตรกรรมแพน

ทำงาน เอเธนส์, กรีซ ราว 480-450 ปีก่อนคริสตกาล

หนึ่งในจิตรกรรมแจกันที่นิยมตกแต่งด้วยร่างสีแดงผู้ยิ่งใหญ่ที่สุด ผลงานของจิตรกรรมแพนมีกระบวนการที่มีชีวิตชีวาและมีความเป็นละคร ปัจจุบันมีผลงานของเขากว่า 160 ชิ้นที่ยังเหลืออยู่ เขาอาจเคยเป็นศิษย์ของไมสัน จิตรกรชั้นนำรุ่นก่อนหน้า และผลงานของแพนอิงจากบทละครหลายประเภทที่มีแก่นเรื่องเกี่ยวกับศาสนา เทวดานาน ไปจนถึงฉากจากชีวิตประจำวัน ศิลปินผู้นี้ได้ชื่อมาจากการวาดภาพเทพแพนที่กำลังวิ่งไล่คนเลี้ยงแพะผู้ตื่นตระหนก (ด้านตรงข้ามของภาชนะที่อยู่ทางซ้าย)

ชื่อประวัติ

ไดออสคูริตีสแห่งซามอส

เกิด ซามอส?, เอเชียไมเนอร์ ทำงาน ราวศตวรรษที่ 1 ก่อนสากลศักราช

มีข้อมูลเกี่ยวกับไดออสคูริตีส ช่างทำภาพโมเสกผู้สร้างสรรค์ 2 ฉากอันหรรษาสำหรับคฤหาสน์ซีเซโร มีหลักฐานที่บ่งชี้ว่าเขาสร้างผลงานจากสมุดลวดลาย เพราะในเวลาต่อมา มีการค้นพบสำเนาภาพวาด *Street Musicians* ของเขาที่ยังหลงเหลืออยู่ เขาเชี่ยวชาญมากในการใช้ *เทสเซอร์รา* (กระเบื้องสี) ชิ้นเล็กและการทำงานสืบปฐนระหว่างกระเบื้องอีกด้วย

ช่วงประวัติ

ผลงานที่สับสน

ภาพวาดชื่อดังที่เฉลิมฉลองความเก่งกาจทางการทัพของอเล็กซานเดอร์มหาราช สร้างขึ้นราว 300 ปีก่อนสากลศักราช แม้ปัจจุบันภาพนี้จะไม่หลงเหลืออยู่ แต่สามารถพบได้จากภาพจำลองของชาวโรมันในเมืองปอมเปอีที่เรียกว่า *Alexander Mosaic*

ภาพ Mosaic of Street Musicians >

ไดออสคูริตีสแห่งซามอส ศตวรรษที่ 1 ก่อนสากลศักราช *พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ, เม็กซิโก, อิตาลี* ภาพโมเสกอันงดงามนี้ถูกมาจากคฤหาสน์ซีเซโรในเมืองปอมเปอี ซึ่งน่าจะเป็นผลงานจำลองของภาพวาดกรีกจากศตวรรษที่ 3 ก่อนสากลศักราช หนังกาละครบ่งบอกว่า ภาพนี้เป็นฉากหนึ่งจากละครสุนัขนาฏกรรม

300 ปีก่อนสากลศักราช

250

200

150

100

เทวรูป Colossus of Rhodes

รูปปั้นสำริดขนาดใหญ่ของเทพเฮลิออส เทพแห่งดวงอาทิตย์ สร้างขึ้นเมื่อราว 280 ปีก่อนสากลศักราช บนเกาะกรีกที่ชื่อโรดส์ แต่ถล่มเพราะเหตุแผ่นดินไหวในอีกประมาณ 50 ปีต่อมา

ชาวโรมันผู้พิชิต

โรมขยายอำนาจตลอดศตวรรษที่ 2 ก่อนสากลศักราช การยึดเมืองนูแมนเทียใน 133 ปีก่อนสากลศักราช ทำให้ดินแดนสเปนส่วนใหญ่ตกอยู่ภายใต้การปกครองของโรม พร้อมกับ การสถาปนาอาณานิคมหนึ่งในเอเชียไมเนอร์ (ตุรกีในปัจจุบัน)

ภาพ Trompe l'Oeil Doorway

ศตวรรษที่ 2 ก่อนสากลศักราช *ปอมเปอี, อิตาลี*

หนึ่งในคุณลักษณะสำคัญที่ชาวโรมันได้รับจากชาวกรีก คือความชื่นชอบในศิลปะสามมิติลวงตา จิตรกรรมฝาผนังจำนวนมากที่เมืองปอมเปอีจึงมีประตูเส้า และรายละเอียดทางสถาปัตยกรรมที่ดูสมจริงเพราะใช้ศิลปะสามมิติลวงตา *ทรอมพุลยส์* ตัวอย่างเช่น ชุ้มประตูและทางเข้าที่เป็นภาพวาดทั้งหมด

การกบฏของสปาร์ตาคัส

การกบฏของทาสที่ลูกกลามเป็นวงกว้างเมื่อ 73 ปีก่อนสากลศักราชทำให้ชาวโรมันสิ้นคลอน สปาร์ตาคัสเชลยชาวเทรเชียนหลบหนีออกจากโรงเรียนกลาดิเอเตอร์ที่กาปูอา และจัดตั้งกองทัพขนาดใหญ่ที่ทำให้กองทัพโรมันต้องพ่ายแพ้และชายหน้าหลายครั้งติดต่อกัน ก่อนที่เขาจะถูกมาร์กัส คริสซุสปราบลงเมื่อ 71 ปีก่อนสากลศักราช

▼ ภาพ The Aldobrandini Wedding

ราว 27-14 ปีก่อนสากลศักราช *พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ* ภาพปูนเปียกนี้ถูกค้นพบเมื่อปี 1601 ในซากคฤหาสน์โรมันแห่งหนึ่ง ภาพนี้ได้ชื่อมาจากพระคาร์ดินัลอัลโดบรันดีนิจ์เจ้าของภาพคนแรก และแก่นเรื่องเป็นตำนานเทพีวีนัสที่กำลังดูแลเจ้าสาวอยู่ตรงกลางภาพ

เก็บรักษาไว้อย่างสมบูรณ์แบบ

เมืองปอมเปอีเป็นสถานที่สำคัญในการศึกษาจิตรกรรมโรมัน ภูเขาไฟวิซุเวียสปะทุครั้งใหญ่ใน ส.ศ. 79 ทำให้ประชาชนนับหมื่นเสียชีวิต และฝังเมืองท่าอันคึกคักนี้ไว้ใต้ชั้นขี้เถ้าและหินภูเขาไฟ สภาพแวดล้อมที่แห้งและไม่มีอากาศช่วยเก็บรักษาจิตรกรรมฝาผนังจำนวนมากไว้ ทำให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมโรมันอันเป็นเอกลักษณ์ยังคงอยู่

ซากปรักหักพังที่เมืองปอมเปอี

50

ส.ศ. 1

50

ส.ศ. 100

◀ ภาพ Woman Playing a Kithara

ราว 50-40 ปีก่อนสากลศักราช *พิพิธภัณฑสถานศิลปะเมโทรโพลิทัน, นิวยอร์ก, สหรัฐอเมริกา* ภาพปูนเปียกอันวิจิตรนี้ถูกออกแบบขึ้นสำหรับคฤหาสน์ของ พี. ฟานนิอุส ไชนิสเตอร์ ที่บอสโกเรอาเล เครื่องแต่งกายหรูหราของหญิงในภาพทำให้สันนิษฐานได้ว่า นางอาจเป็นราชินีชาวมาซิโดเนียกับลูกสาวหรือน้องสาว

ภาพ Woman Selling Cupids ▲

ศตวรรษที่ 1 ก่อนสากลศักราช-ส.ศ. 79 *พิพิธภัณฑสถานโบราณคดีแห่งชาติ, เมเปิล, อิตาลี* ชาวโรมันรักการนำเสนอภาพคิวปิด ในภาพประดับขนาดเล็กที่แลดูขบขันไม่ว่าจะกำลังตีไม้ไผ่ เล่นเกมของเด็กหรือแม้กระทั่งทำงานบ้าน ศิลปินนี้โอคลาสสิกหลายคนชอบแก่นเรื่องเช่นนี้และสร้างผลงานในเวอร์ชันของตัวเองออกมา (ดูหน้า 223)

เปิดโคลอสเซียม

โคลอสเซียม ทิวทัศน์จันทร์ถาวรแห่งแรกของกรุงโรม เปิดทำการใน ส.ศ. 80 หลังพิธีเปิดแล้วมีการแข่งขันต่างๆ นานา 100 วัน

เสาตรายานุส

เริ่มก่อสร้างเมื่อราว ส.ศ. 107 อนุสาวรีย์ชัยที่งดงามนี้มีงานแกะสลักปูนต่ำที่เฉลิมฉลองความสำเร็จของจักรพรรดิตรายานุส โดยเฉพาะชัยชนะในสงครามที่ตาเซีย (โรมาเนียในปัจจุบัน)